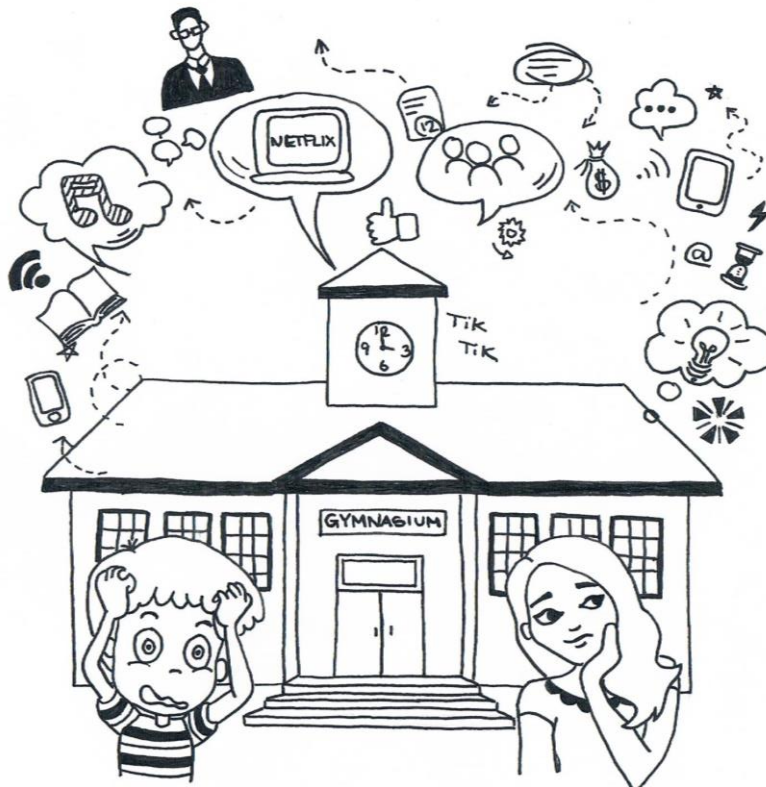

AALBORG UNIVERSITET

Gymnasiestuderendes mentale sundhed

- En kvalitativ undersøgelse af hvordan vi kan forstå den reducerende mentale sundhed blandt gymnasiestuderende.

SPECIALET ER UDARBEJDET AF:

Alexandrine Florentine Kruse-Blinkenberg, 20136280

Lennart Erik Jensen, 20170793

Line Kromand Larsen Østergaard, 20133340

AFLEVERINGSDATO:

03/06-2019

VEJLEDER:

Andreas Møller Jørgensen

ANSLAG:

189.199

Abstract

This thesis analyzes the understanding on the mental health of Danish high school students', as being influenced by macrostructures in our society, as well as phenomena influencing the mental health of Danish high school students'. In the thesis we will try to answer the following research question:

"How can we understand the mental health of Danish high school students', as a development through phenomena? And which influence can function systems have on the mental health of Danish high school students?"

We have decided to use social constructivism, as our scientific approach in understanding society and phenomena. This approach can contribute to an understanding of society and phenomena as being constructed. Our approach is the current context of society.

Our methodological approach is a qualitative method where we use statements from high school students, politicians and professionals as our empirical data. The statements we use are from interviews, either from reports or from news media.

Our thesis concludes that the mental health of Danish high school students' might be influenced by the macro structurers in our society. Our understanding is that function systems can contribute in constructing certain phenomena in society. These phenomena, as a product of the function systems can throughout a process define how the mental health of high school students' can be reduced. By this we mean that phenomena created around the high school students can contribute to the reduced mental health.

We call this process the following: Construction-correction-defining. The function systems construct a phenomenon which the individuals in society can respond to and a correction from the function systems can happen. The defining happens when the individuals in society gives the corrected construction a set of value. Our understanding is that the mental health reduction, the Danish school students can experience. This could be a result of the function systems influence, both individually by each function system, but also by the structural coupling between these functions systems. Even though each function system could be considered blind from its surroundings. This structural coupling can be considered, as the way phenomena can be

constructed. As described previously we can understand this, in the before mentioned process of creating phenomena with a certain set of value. This can influence the mental health Danish high school students.

Indholdsfortegnelse

Abstract	1
Indledning	5
Gymnasiestuderendes mentale sundhed og funktionssystemer	6
Mental sundhed	6
Funktionssystemer	8
Problemformulering:	11
Begrebsafklaring	12
De gymnasie-studerende	12
Uddannelsessektoren	12
Kreative fag	12
Lokation	12
Handlinger	12
Afsnit	12
Udsagn	12
Udtalelser	13
Videnskabsteori og metode	14
Videnskabsteori	14
Socialkonstruktivisme	14
Verdensforståelse	16
Slutningsform	17
Kvalitative forskningsmetode	19
Feltet	20
Kilderefleksion	22
Primære kilder	22
Sekundære kilder	23
Tertiære kilder	24
Analysestrategi	27
Makrostrukturer og mental sundhed	29
Funktionssystemerne	29
Det sociale arbejde	35
Funktionssystemernes påvirkning	39
Det politiske funktionssystem	40
Det økonomiske funktionssystem	46

Det socialfaglige funktionssystem	52
Uddannelsesfunktionssystemet	59
Karakterfunktionssystemet	68
Fra det enkelte funktionssystem til dominanskamp	72
Funktionssystemernes dominanskamp	73
Konklusion	83
Referencer	89

Indledning

Dette speciale, fremadrettet kaldt projekt, vil tage afsæt i de gymnasiestuderendes mentale sundhed, hvor vi særligt er optaget af den mentale sundhed, der kan være reduceret. Vi anvender i projektet, en socialkonstruktivistisk tilgang i måden, hvorpå vi forstå fænomener, i samfundet, der kan påvirke den mentale sundhed, blandt de gymnasiestuderende.

Vores interesse for feltet, er opstået ud fra den debat, der har været i diverse nyhedsmedier, hvor tilstande, som stress og mistrivsel blandt de gymnasiestuderende, har været centrale temaer, i denne debat. Vores forståelse af de problematikker, de gymnasiestuderende kan have, har foranlediget en undren, i forhold til de fænomener, der kan findes i vores samfund, og de makrostrukturer, der kan danne tendenser i samfundet, som havende, en mulig sammenhæng til den reducerede mentale sundhed blandt de gymnasiestuderende. Årsagen til, at vi har valgt at have fokus på makrostrukturer og fænomener skyldes, at vi ønsker en forståelse, hvor vi er optaget af samfundet, som helhed i en måde, hvorpå vi kan forstå de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed. Vi er derfor ikke optaget af, hvordan den enkelte gymnasiestuderendes tilstand kan forstås.

Vi vil i det følgende indsnævre vores problemfelt, samt belyse hvordan vi forstår begreberne mental sundhed og makrostrukturer.

Gymnasiestuderendes mentale sundhed og funktionssystemer

Vi vil i det følgende afsnit, præsentere det problemfelt, som kan omkranse de gymnasie-studerende og deres reducerede mentale sundhed. Vi vil i dette afsnit, derfor gøre rede for den reducerede mentale sundhed, der kan kobles til de gymnasie-studerende, samt omfanget af denne. Vi vil derudover, definere hvad vi forstår ved funktionssystemer, da denne definition, sammen med definitionen af mental sundhed, vil danne grundlaget for vores problemformulerings udformning.

Mental sundhed

I forhold til at definere mental sundhed, har vi valgt at anvende WHO's (World Health Organization) definition af mental sundhed: *"en tilstand af trivsel hvor individet kan udfolde sine evner, kan håndtere dagligdags udfordringer og stress, på en frugtbar vis kan arbejde produktivt, samt er i stand til at yde et bidrag til fællesskabet"* (Sundhedsstyrelsen, 13. april 2018, s. 4; Mentalsundhed.net, 2019).

Vi forstår ved denne definition, at mental sundhed kan beskrives, som en tilstand, der kan påkræves for et individs mulighed for at indgå i, og bidrage til samfundet. Mental sundhed kan derfor betragtes, som en tilstand, der er åben for forandring og kan graduere individets evne til at bidrage til samfundet. Med graderet mener vi, at mental sundhed ikke er en tilstand, som enten er positiv eller negativ. Med andre ord; at mental sundhed ikke, enten er til stede eller er fraværende. Derfor kan vi, til trods for at WHO's definition omhandler mental sundhed, antage, at reducerede mental sundhed kan dække over, at individets tilstand kan påvirke det enkelte individs evne, til at indgå og bidrage til samfundet, i forhold til de processer, der kan forekomme i dagligdagen. Derfor kan individet have vanskeligere ved at håndtere dagligdagsudfordringer, hvis individet har reduceret mental sundhed.

Som det fremgår af ovenstående, så vil vores projekt tage afsæt i, en forståelse af den reducerede mentale sundhed, som de gymnasie-studerende kan være påvirket af. Dette afsæt vil derfor være gennemgående for vores projekts problematik og være centralt for den måde vi udarbejder vores analyse. Dette vil være i form af de statistikker, som beskriver omfanget af den reducerede mentale sundhed i relation til gymnasie-studerende, hvilket vi vil se nærmere på i nedenstående.

Statens Institut for Folkesundhed udgav i 2014, *Ungdomsprofilen 2014- Sundhedsadfærd, helbred og trivsel blandt elever på ungdomsuddannelser*, der viser, at cirka halvdelen af 70.546 adspurgte gymnasie-studerende, oplever sig ugentligt stresset (Bendtsen, Mikkelsen, & Tolstrup, 2015, s. 4). 39 % af de adspurgte, oplever sig stresset ugentligt, mens 12 % af de adspurgte, oplever stress på daglig basis. Derudover oplever 29 % sig stresset månedligt og 20 % har sjældent eller aldrig oplevet sig stresset. Af disse tal fremgår det, at fire ud af fem gymnasie-studerende, på et tidspunkt, under deres uddannelse, har oplevet sig stresset. Desuden fremgår det, at næsten 36.000 af de adspurgte gymnasie-studerende oplever sig stresset ugentligt, hvorimod antallet der sjældent eller aldrig har oplevet sig stresset, udgør cirka 14.100 af de adspurgte studerende (Bendtsen, Mikkelsen, & Tolstrup, 2015, s. 42).

Denne statistik, kan anvendes til at tydeliggøre en udfordring, i forhold til de unges mentale sundhed. Vi skal understrege, at statistikkerne alene beskæftiger sig med stress, blandt de adspurgte gymnasie-studerende. I og med, vi har defineret mental sundhed til at inkludere stress, kan dette omfang af gymnasie-studerende, som oplever sig stresset på et tidspunkt, under deres uddannelse, illustrerer hvilken tilstand de gymnasie-studerende befinder sig i og hvilke problematikker, de kan have.

I forlængelse af stress på gymnasiet, har Anne Maj Nielsen, ph.d. i pædagogisk psykologi, og Laila Colding Lagermann, ph.d. i pædagogisk psykologi, udarbejdet en undersøgelse, med fokus på stress og mistrivsel i gymnasiet: *Stress i gymnasiet – Hvad der stresser gymnasie-elever og hvordan forebyggelse og behandling virker med 'Åben og Rolig for Unge'*.

I udarbejdelsen af denne undersøgelse, deltog to gymnasie-klasser fra 2.g i Aalborg, én klasse fra Aalborg-hus Gymnasium og én klasse fra Nørresundby Gymnasium (Nielsen & Lagermann, 2017, s. 8). I begge gymnasie-klasser, havde de gymnasie-studerende, et gennemsnitligt højere stressniveau, end den resterende befolkning i Danmark. På stress-skalaen, scorer hver anden gymnasie-studerende ligeså højt, som den mest stressramte femtedel af den danske befolkning (Nielsen & Lagermann, 2017, s. 9). I begge gymnasie-klasser, kan den reducerede mentale sundhed komme til udtryk i form af:

- Manglende søvn
- Spiseforstyrrelser

- Tristhed
- Udmattelse
- Koncentrationsvanskeligheder
- Tankemylder
- Humørsvingninger
- Manglende lyst til at komme på gymnasiet (Nielsen & Lagermann, 2017, s. 9).

Ovenstående tilstande, kan i forhold til mental sundhed, angives, som værende de problematikker, de gymnasie-studerende kan have, grundet deres mentale sundhedstilstand, da eksempelvis tristhed kan forstås, som en problematik, for den enkelte gymnasie-studerende. Desuden kan tristhed antages at være påvirket, af den gymnasie-studerendes mentale sundhed og samtidig medvirke til at påvirke netop, denne mentale sundhed. Med det mener vi, at tristhed kan forstås, som en tilstand, der kan være påvirket af andre af de nævnte tilstande, men samtidig kan tristhed, isoleret set, påvirke de gymnasie-studerendes mentale sundhed.

Funktionssystemer

Da vi vil undersøge, hvordan vores undren kan forstås ved anvendelse af makrostrukturer, har vi valgt at anvende begrebet funktionssystem, som vores indgangsvinkel til vores forståelse af problemfeltet. Dette begreb, har vi udledt fra professor i sociologi, Niklas Luhmanns, systemteori (Luhmann, 2000, s. 7), hvorfor vi finder det vigtigt at forklare, hvad vi mener med funktionssystem (Luhmann, 2006, s. 9). Vi er opmærksomme på at denne forståelse, af funktionssystem, har en relation til andre af Luhmanns begreber, hvorfor vi indledningsvist vil redegøre for disse relevante begreber.

Grundlæggende kan vi, ud fra Luhmanns systemteori, forstå verden ud fra dens systemer. Disse overordnede systemer er: det sociale system, det psykiske system og det biologiske system (Luhmann, 2000, s. 37). Vores fokus vil være på det sociale system. Med det sociale system, mener vi samfundet, som rummer alle sociale operationer og udelukker heraf alt andet (Luhmann, 2006, s. 41). Desuden består det sociale system af kommunikation, hvorfor det er i dette system, at funktionssystemerne kan defineres, da kommunikation netop er kernen i funktionssystemernes måde at fungere på. Udover kommunikation, er det relevant at have en forståelse af

funktionssystemerne, som værende systemer, der har en bestemt funktion i samfundet (Luhmann, 2006, s. 41-42). Disse funktionssystemer er underlagt det sociale system og er derfor et subsystem til det sociale system. Hvert system har sin egen rolle og funktion. Hvert funktionssystem har sit eget unikke medie og kodning (Luhmann, 2006, s. 28). Et eksempel kan være uddannelsesfunktionssystemet. Her er mediet livsforløb (Luhmann, 2006, s. 117-118) og kodningen er formiddelbar og ikke-formiddelbar (Luhmann, 2006, s. 30). Det er altså det medie og denne kodning, der legitimerer uddannelsesfunktionssystemets funktion i samfundet.

Udover kodning og medie, så kan funktionssystemerne defineres ud fra deres autopoiesis, altså funktionssystemernes selvreference og selvopretholdelse (Luhmann, 2000, s. 70-71). Autopoiesis kan forstås, som den måde, hvorpå et funktionssystem opretholder sig selv og legitimerer sig selv (Luhmann, 2006, s. 50). Med dette mener vi, at det enkelte funktionssystem, inden for sine grænser, altid er i forandring. Såfremt stilstand opstår i et funktionssystem, så vil funktionssystemet forgå (Luhmann, 2006, s. 51). Med grænser, mener vi, det enkelte funktionssystem kan have til dets omverden. Altså, hvad der adskiller funktionssystemerne fra hinanden.

Funktionssystemerne kan vi derfor anvende, til at bibringe forskellige måder at betragte et fænomen på. Med dette mener vi, at det enkelte funktionssystem kan sættes i relation til eksempelvis uddannelsessektoren og dermed også gymnasiet. Denne relation, kan vi anvende til at opnå en forståelse af det enkelte funktionssystems rolle i forhold til gymnasiet. Vi kan desuden, anvende funktionssystemerne i relation til gymnasiet, ved at se på den indbyrdes dominanskamp, der kan være blandt funktionssystemerne. Med dominanskamp, mener vi den eller de kamp(e), som funktionssystemerne kan have med hinanden (Luhmann, 2006, s. 9).

Dominanskampen er funktionssystemernes indbyrdes relation, for at forsøge at dominere og dermed også definere, et givet socialt fænomen i samfundet. Dominanskampen opstår via en strukturel kobling, hvilket vil sige, at, til trods for, funktionssystemet opretholder og legitimerer sig selv, kan funktionssystemerne danne sig selv, i forhold til deres omverden (Luhmann, 2006, s. 52). Begrebet, der dækker dette, kan kaldes strukturel kobling, hvilket med andre ord kan forstås, som de system-til-system-relationer, der finder sted, når vi betragter et fænomen (Luhmann, 2006, s. 147). Vi vil dog understrege, at denne strukturelle kobling, der kan finde sted, mellem

funktionssystemerne, ikke alene handler om dominanskamp, men også om måden, hvorpå funktionssystemerne kan supplere hinanden (Luhmann, 2006, s. 147).

Ud fra denne forståelse af funktionssystemer, dominanskamp og mental sundhed, har vi formuleret følgende problemformulering.

Problemformulering:

”Hvordan kan vi forstå de gymnasiestuderendes mentale sundhed, som udledt af fænomener i samfundet? Og hvilken påvirkning kan funktionssystemerne have på de gymnasiestuderendes mentale sundhed?”

Formålet med dette projekt, er at undersøge, hvordan vi kan forstå en sammenhæng mellem de fænomener, der kan være i samfundet, i forhold til de gymnasiestuderendes mentale sundhed, samt hvilken påvirkning, vi kan forstå, at funktionssystemerne kan have på de gymnasiestuderendes mentale sundhed. Projektet tager udgangspunkt i en kvalitativ tilgang, hvor vi anvender udsagn fra gymnasiestuderende og udtalelser fra politikere og fagpersoner, der har udtalt sig på området.

Vores hensigt med projektet, er at bidrage med en forståelse af, hvordan funktionssystemer og fænomener i samspil, kan påvirke de gymnasiestuderendes mentale sundhed.

Begrebsafklaring

Vi vil i dette projekt, anvende begreber, som vi finder relevante at definere, for at give en bedre forståelse, af hvad vi mener disse begreber dækker over. Det er derfor de begreber, som vi mener skal tydeliggøres for, at begreberne kan forstås entydigt. De begreber vi har valgt at definere, er de begreber, som er gennemgående i projektet. Begreberne er følgende: De gymnasiestuderende, uddannelsessektoren, kreative fag, lokation, handlinger, afsnit, udsagn og udtalelser.

De gymnasiestuderende

De gymnasiestuderende anvender vi, som en betegnelse for alle, der vælger at tage en treårig gymnasial ungdomsuddannelse, der afsluttes med en studentereksamen.

Uddannelsessektoren

Det vi forstår ved begrebet uddannelsessektor, er den samlede sum af uddannelser. Uddannelserne er organiseret med grundskolen, ungdomsuddannelser og videregående uddannelser.

Kreative fag

Med kreative fag, mener vi, de fag, der tilbydes i gymnasiet, så som musik, billedkunst, mediefag og drama. De kreative fag, kan karakteriseres som nogle fag, hvor de gymnasiestuderende anvender deres kreative kompetencer på en anden måde end i den almindelige undervisning.

Lokation

Med lokation, mener vi, de steder, hvor de gymnasiestuderende befinder sig.

Handlinger

Begrebet handling forstår vi, som den måde individer agerer på. Altså de beslutninger de træffer og agerer efter.

Afsnit

Vi anvender begrebet afsnit til en opdeling af vores projekt.

Udsagn

Med begrebet udsagn, mener vi de udsagn, vi anvender fra de gymnasiestuderende, hvor de udtrykker deres mening.

Udtalelser

Med udtalelser, mener vi de udvalgte udtalelser fra politikere og andre relevante fagpersoner, hvor de giver udtryk for deres meninger og holdninger til problematikken.

Videnskabsteori og metode

I det følgende afsnit, vil vi, beskrive vores metodiske tilgang, som danner rammen for dette projekt. Vi vil derfor, i dette afsnit, præsentere vores metodiske refleksioner og vores metodiske design. Med metodiske design, mener vi, vores videnskabsteoretiske position, samt sammenhængen mellem vores empiri og teori. Denne sammenhæng beskrives fremover, som vores slutningsform. Afslutningsvist vil vi gøre rede for vores indhentning af data, empiri og teori og desuden reflekterer vi over den sammenhæng, der er mellem disse.

Videnskabsteori

Vi vil i det kommende afsnit, belyse vores videnskabsteoretiske position, samt hvordan vi forstår uddannelsessektoren, herunder gymnasierne. Vi vil derudover, også se på, hvordan vi kan forstå verden, ud fra vores videnskabsteoretiske position.

Socialkonstruktivisme

Vi har valgt at arbejde ud fra en socialkonstruktivistisk tilgang, i måden, hvorpå vi kan forstå verden. Vores fokus er i denne henseende, rettet mod de funktionssystemer, der kan findes og defineres inden for uddannelsessektoren og med særlig fokus på de gymnasiale uddannelser. Det er altså de funktionssystemer, der kan findes i og omkring de gymnasiale uddannelser, vi ønsker at have i fokus. Disse funktionssystemer, kan være med til at påvirke de gymnasiestuderendes mentale sundhed ved, på makroniveau, at præge vilkårene på gymnasierne, hvilket vi vil belyse i vores analyse.

Vores udgangspunkt, i forhold til, at forstå de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed, vil derfor være med afsæt i funktionssystemer og dermed foregå på makroniveau. Med makroniveau mener vi, at vores fokus er rettet mod de overordnede funktionssystemer, som danner grundlaget for det sociale system. Det er altså særligt, det sociale system, vi er interesseret i, hvor funktionssystemerne udgør det sociale systems subsystemer.

Hvis vi knytter det sociale system, til en socialkonstruktivistisk tankegang, kan vi udlede, at vi er interesseret i det, som Margareta Bertilsson, professor i sociologi, kalder makrostrukturer (Juul & Pedersen, 2012, s. 212).

Det skyldes, at det sociale system, i denne forståelse, kan forstås som værende foranderlig og ikke have én sandhed. Af Bertilssons definition fremgår, at denne måde at tænke socialkonstruktivisme på, er med fokus på herskende diskurser, der findes i samfundet, og sproget (Juul & Pedersen, 2012, s. 212).

Da funktionssystemerne, er vores primære måde, hvorpå vi kan forstå vores problemfelt og funktionssystemerne generelt omhandler sprog og dominanskamp, så forstår vi funktionssystemerne, som værende en del af makrostrukturen.

Begrebet funktionssystem(er) vil være vores analytiske begreb, hvorimod makrostrukturer vil anvendes, når vi omtaler projektets fokus. Denne sondring mellem de to begreber, der er definerende for vores projekt, vurderer vi som væsentligt for at bibringe et overblik i projektets formål, da det kan være væsentligt i forhold til, hvordan vi analytisk behandler problemfeltet.

Et andet videnskabsteoretisk element, vi ønsker at afklare, er måden, hvorpå vi forstår socialkonstruktivismen og anvender denne position i projekt. Altså måden hvorpå vi forstår fænomener. Inden for socialkonstruktivismen, er den viden vi har om virkeligheden, blevet konstrueret gennem interaktioner med andre (Juul & Pedersen, 2012, s. 188).

Endvidere har Kenneth Gergen udformet fire grundantagelser, som, ifølge ham, definerer kernen af socialkonstruktivismen. Disse grundantagelser er:

1. *"Der er ingen nødvendig sammenhæng mellem verden og vores begreber om verden.*
2. *Vores beskrivelser af virkeligheden udspringer af de sociale relationer vi indgår i.*
3. *Gennem vor forståelse af verden former vi vores egen fremtid.*
4. *Refleksioner over vores forståelse af verden er afgørende for vor fremtidige trivsel."* (Holm, 2018, s. 144).

Grundlæggende kan vi se, at beskrivelser, og dermed sprog, har en væsentlig betydning for, hvordan vi kan forstå verden. Desuden bærer tredje og fjerde grundantagelse præg af en tidshorisont. Med tidshorisont mener vi, at tiden kan have en indflydelse på, hvordan virkeligheden kan beskrives, med afsæt i fortiden og nutiden. Vi har dog valgt at have fokus på nutiden og konstruktionen af gymnasiet, som den er i dag. Dermed er vi også bevidste om, at vi analytisk ikke kan forstå gymnasierne og de gymnasiestuderende i et historisk perspektiv.

Vi har i dette afsnit defineret, hvordan vores projekt vil være rammesat af socialkonstruktivismen og mere specifikt, socialkonstruktivismen i en nutidig kontekst og ikke historisk. I forlængelse af dette, vil vi i det følgende afsnit klarlægge vores måde at forstå verden på. Dette vil vi gøre ved at anvende begreberne epistemologi og ontologi.

Verdensforståelse

Med afsæt i vores socialkonstruktivistiske position, finder vi det nødvendigt at klargøre vores forståelse af begreberne epistemologi og ontologi. Disse begreber kan medvirke til at tydeliggøre vores verdensforståelse. Epistemologi kan grundlæggende forstås, som den måde hvorpå vi iagttager verden, hvorimod ontologi er den måde, hvorpå vi betragter det værende (Bjerg, 2000, s. 74).

Vi kan, ud fra vores socialkonstruktivistiske position, tage afstand til det værende, altså ontologien. Det kan vi, da socialkonstruktivismen ikke betragter fænomener eller virkeligheden, som noget værende eller noget, som værende sandt (Juul & Pedersen, 2012, s. 190). Sandhed kan dog forstås, ud fra en betragtning, hvor vi ser flere konstruerede sandheder, som er opstået gennem tid og rum (Juul & Pedersen, 2012, s. 190-191). Disse sandheder kan desuden betragtes, som værende de fremherskende semantikker, der fremgår af et historisk perspektiv (Bjerg, 2000, s. 76). Med dette mener vi, at virkeligheden og fænomener er konstruktioner og derfor ikke er til, uden der eksisterer et sprog om det.

Der kan derfor ikke fastlægges et fænomens væren, essens eller væsen, som havende en universel størrelse (Bjerg, 2000, s. 75). Der vil derfor være tale om en social konstruktion, hvor den viden vi kan opnå, er socialt konstrueret (Juul & Pedersen, 2012, s. 15). Vores forståelse af virkeligheden kan derfor betragtes, som konstrueret i kraft af en konstruktionsproces af individer i en bestemt kontekst (Thisted, 2011, s. 65).

I forhold til epistemologi, kan iagttagelser være grundlaget for den viden, vi kan opnå om et fænomen (Bjerg, 2000, s. 74). Desuden kan disse iagttagelser betragtes med afsæt i socialkonstruktivismens princip, om, at vi altid vil betragte fænomener ud fra et bestemt perspektiv (Juul & Pedersen, 2012, s. 190). Begreberne, epistemologi og ontologi, er relevante for måden hvorpå, vi kan betragte de gymnasie-studerendes mentale sundhed, samt de

makrostrukturelle forståelser, der kan fremkomme i vores analyse, via anvendelse af begreberne funktionssystemer og dominanskamp.

Den måde vi dermed forstår fænomener på, kan medvirke til at sætte en yderligere ramme for projektet, da det er denne betragtning, der medvirker til måden hvorpå vi danner vores slutningsform. Med dette menes, hvilken sammenhæng vi har mellem empiri og teori, samt hvordan vores bearbejdning af disse, kan bibringe et eller flere perspektiver. Vi har i vores afsnit, om videnskabsteori belyst, hvordan vi forstår fænomener som konstrueret og har suppleret dette med vores generelle betragtning af, at verden kan være defineret, via en konstruktionsproces skabt af individer i samfundet. Dette henleder til, at vi nu kan gøre rede for vores måden, hvorpå vi kan udarbejde vores analyse, med afsæt i vores empiri og teori.

Vi har valgt den abduktive slutningsform i dette projekt, hvilket vi vil uddybe i det følgende afsnit.

Slutningsform

I dette afsnit, vil vi gøre rede for, hvilken slutningsform, vi ønsker at anvende i dette projekt. Dette skyldes, at slutningsformen kan medvirke til måden, hvorpå vi har til hensigt at udarbejde vores projekt. Vores valg af slutningsform, har sammenhæng til vores videnskabsteoretiske position på den måde, at vi ønsker at anvende en slutningsform, som afspejler den måde vi kan betragte et fænomen på. Vores videnskabsteoretiske position, verdensforståelse og slutningsform, vil derfor, i et vist omfang, danne en ydre ramme for udarbejdelsen af dette projekt.

Vi har valgt den abduktive slutningsform (Jacobsen, Lippert-Rasmussen, & Nedergaard, 2015, s. 85), da denne slutningsform, muliggør en dybdeborende analyse, hvor vi samtidig kan inkorporere en vekslen mellem teori og empiri (Thagaard, 2004, s. 176).

Den måde den abduktive slutningsform adskiller sig fra de deduktive - og induktive slutningsformer, er den måde empiri og teori har indvirkning på hinanden. Den deduktive - og den induktive slutningsform har en lineær sammenhæng mellem henholdsvis empiri og teori og teori og empiri, hvorimod den abduktive slutningsform positionerer sig mellem deduktion og induktion (Thagaard, 2004, s. 181). Abduktion kan vi forstå, som en cirkulær slutningsform, hvorfor det ikke vil være udarbejdelsen af en endelig konklusion, men nærmere en åbenbaring af fænomenet, vi vil have for øje (Kristensen & Hussain, 2019, s. 353). Det betyder, at vi ikke kan lave en generalisering af funktionssystemernes påvirkning af de gymnasie-studerendes mentale sundhed (Kristensen &

Hussain, 2019, s. 353), men ved anvendelse af abduktion kan vi frembringe et eller flere perspektiver på en mulig forståelse af fænomenet (Thagaard, 2004, s. 181). Med det mener vi, at vi ikke nødvendigvis vil kunne lave en konklusion, hvor visse elementer forårsager et givet resultat (Kristensen & Hussain, 2019, s. 353).

Den abduktive slutningsform vi har valgt at anvende, er baseret på Andrew Abbots heuristikker (Jacobsen, Lippert-Rasmussen, & Nedergaard, 2015, s. 86), med det, mener vi, at heuristikker kan vi forstå, som retningslinjer for måden, hvorpå vi anvender abduktion. Nærmere bestemt, arbejder vi inden for argument-heuristikkerne, hvor det åbenlyse gøres tvivlsomt eller problematiserer det selvfølgelige (Jacobsen, Lippert-Rasmussen, & Nedergaard, 2015, s. 87). Med dette mener vi, at den abduktive slutningsform kan, udover at agere som grundlag for spillet mellem vores empiri og teori, fungere, som argument for måden hvorpå vi behandler vores problemfelt. Altså, at vi beskæftiger os med fænomener, som i normativ forstand kan betragtes, som selvfølgeligheder, eller givet på forhånd, og forholde os kritisk til disse. Med normative selvfølgeligheder, mener vi, dét, som, i samfundet, betragtes som værende givet på forhånd og dermed være sandt. Abduktion anvendes typisk i forbindelse med fortolkende arbejde, såsom dokumentanalyse, feltforskning eller kvalitative interviews. Essentielt gør det sig gældende, at den måde vi kan forstå et fænomen på, forudsætter udviklingen af en forståelse, der får det observerede til at give mening (Jacobsen, Lippert-Rasmussen, & Nedergaard, 2015, s. 86).

Vores teorivalg, vil derfor have til formål at kunne bidrage til at opnå en forståelse af det, vi ønsker at observere, altså det fænomen vi betragter. I vores tilfælde, vil vores teorivalg, derfor, kunne bidrage til at forstå funktionssystemernes mulige påvirkning af de problematikker, der kan være i forbindelse med den reducerede mentale sundhed blandt gymnasie-studerende. Samtidig kan teorierne bidrage til at belyse og bibringe en forståelse af de forhold, der befinder sig i, eller omkring, førnævnte problematikker.

Ud fra dette, kan vi nu, beskrive den proces, vi har haft, i forhold til vores empiri-indsamling, samt vores adgang til feltet. Før vi når til det, vil vi beskrive hvilken forskningsmetode vi anvender.

Kvalitative forskningsmetode.

Vi har valgt, den kvalitative forskningsmetode frem for den kvantitative, fordi vi ønsker at få en dybere indsigt i vores undren, om funktionssystemernes påvirkning af den reducerede mentale sundhed for de gymnasiestuderende.

Kvalitative forskningsmetoder anvendes til at undersøge et eller flere fænomener, hvori forskeren, vil prøve at forstå og forklare, de(t) valgte fænomen, igennem interviews, felt- og case- studier eller med observationsstudier og dokumentanalyse (Kristensen & Hussain, 2019, s. 16). Det kan eksempelvis, være et observationsstudie, hvor forskeren ønsker at undersøge interaktionsmiljøet i børnehaver og om hvorvidt det skal forbedres eller ej.

Kvalitative forskningsmetoder er med til at kvalitetssikre, forskerens projekt, ved at sørge for, at projektet er pålideligt, gyldigt og gennemsigtigt (Kristensen & Hussain, 2019, s. 18). Læseren vil igennem hele projektet, kunne se, hvad forskeren har udarbejdet og hvordan forskeren er kommet frem til det.

Vi mener, at den kvalitative forskningsmetode kan bidrage til, at vores projekt vil være pålideligt, gyldigt og gennemsigtigt (Kristensen & Hussain, 2019, s. 18). Heri mener vi, at disse tre begreber, vil være med til at kvalitetssikre vores projekt. Med pålideligt, mener vi, at projektet vil have en indre sammenhæng, mellem vores teorivalg, vores valg af metode, vores problemformulering og vores analyse. Vi mener med gyldighed, at vi har undersøgt, det vi har sat os for, nemlig vores undren over den reducerede mentale sundhed for de gymnasiestuderende med en makrostrukturel tilgang. Med gennemsigtighed, er det vores forståelse, at læseren igennem hele projektet kan have overblik over vores retning. Altså, hvordan og hvad vi har undersøgt og forklaret. Altså vores undren.

Vi har ikke selv genereret ny empiri, hvorimod vi har brugt interviews fra rapporten: *Stress i gymnasiet – Hvad der stresser gymnasielever og hvordan forebyggelse og behandling virker med 'Åben og Rolig for Unge'* (Nielsen & Lagermann, 2017). Vi er bevidste om, at disse informanter, blev interviewet for et bestemt fænomen, og derfor kun svarede ud fra dette, nemlig stress. Vores undren, er den mentale sundhed, hvor det er, i vores optik, at stress indgår i. Derfor finder vi det til grund at benytte os, af disse informanters interviews.

Feltet

I dette afsnit vil vi redegøre for vores empiri-indsamling. Indledningsvist vil vi først gøre rede for vores adgang til feltet. Med adgang til feltet, mener vi, den litteratursøgning vi har foretaget, for at fremfinde empiri på feltet, da vi ikke har genereret vores egen empiri.

Vores undren, som er drivkraften bag udarbejdelsen af projektet, er baseret på den nylige debat, der har været i medierne, i forhold til gymnasierne og de gymnasiestuderendes mentale sundhed. Med afsæt i dette, undres vi over, de problematikker de gymnasiestuderende kan have, samt debatternes tematikker. Ud fra det, er der opstået en ny undren, som kan rumme begge disse elementer.

Denne undren tager afsæt i de makrostrukturelle forhold, som kan påvirke de gymnasiestuderendes mentale sundhed. Med dette mener vi, at vi vil tage afsæt i Niklas Luhmanns begrebsverden, hvor vi i vores problemfelt har defineret, hvad vi forstår ved funktionssystemer. Det er særligt denne forståelse af funktionssystemer, som subsystemer til det sociale system, som vi ønsker at anvende til at opnå en forståelse af den reducerede mentale sundhed, som kan ses blandt gymnasiestuderende. Vi vil derfor i analysen tage afsæt i funktionssystemerne, hvor vi har udvalgt nogle specifikke funktionssystemer. Disse funktionssystemer er det politiske -, økonomiske – og socialfaglige funktionssystem, samt uddannelses- og karakterfunktionssystemet (Luhmann, 2006, s. 9). Vi ønsker at illustrere de forskellige funktionssystemers påvirkning på de gymnasiestuderendes mentale sundhed. Derudover ønsker vi også at anvende udsagn fra de gymnasiestuderende, hvor vi kan beskrive de gymnasiestuderendes mentale sundheds omfang.

Ved første informantionsøgning, fandt vi rapporten: *Stress i gymnasiet – Hvad der stresser gymnasielever og hvordan forebyggelse og behandling virker med 'Åben og Rolig for Unge*, fra 2017 (Nielsen & Lagermann, 2017). Denne rapport omhandler omfanget af gymnasiestuderende, der oplever stress. Ved at anvende denne rapport, har vi mulighed for at beskrive problematikken omfang, med udgangspunkt i de involverede gymnasieklasser, i forhold til risiko for stress, samt beskrivelser af hvilke ydre faktorer, de gymnasiestuderende kan opleve, som stressende. Ud fra disse oplysninger foretages vores anden litteratursøgning.

Ved anden litteratursøgning, finder vi en udgivelse fra Statens Institut for Folkesundhed med titlen *'Ungdomsprofilen 2014- Sundhedsadfærd, helbred og trivsel blandt elever på ungdomsuddannelser'* (Bendtsen, Mikkelsen, & Tolstrup, 2015). Denne udgivelse handler om helbred og trivsel på ungdomsuddannelserne. Udgivelsen er et øjebliksbillede af de gymnasiestuderendes sundhedstilstand. *Ungdomsprofilen 2014- Sundhedsadfærd, helbred og trivsel blandt elever på ungdomsuddannelser*, anvender vi, som supplement til den førnævnte rapport, da resultaterne fra udgivelsen kan supplere rapporten. Begge kan være med til at tegne et billede af de gymnasiestuderendes mentale sundhed.

Udover de forskellige rapporter vil der, i analysen, også blive anvendt politiske udtalelser, til at kunne belyse den debat, der kan være om de gymnasiestuderendes mentale sundhed. Det kan være de politiske debatter, der kan findes i nyhedsmedierne, hvor diverse udtalelser kan anvendes i forbindelse med vores analyse, i forhold til at belyse den dominanskamp, der kan være imellem funktionssystemerne.

Disse udtalelser har vi fundet igennem forskellige nyhedsmedier. Disse nyhedsmedier er: *Danmarks Radio* og *TV2*. Derudover har vi fundet udtalelser fra *Socialdemokratiets* hjemmeside, *Djøfbladet*, *Gymnasieskolen* og *Dansk Psykolog Forening*. I denne sammenhæng har vi yderligere fundet økonomiske beregninger for gymnasiet og de gymnasiestuderende i form af en takstsats fra *Undervisningsministeriet og Styrelsen for Institutioner og Uddannelsesstøtte*. Ovenstående artikler udgøres derfor af, det vi kan betragte, som fagblade og politiske hjemmesider. Både nyhedsmediernes artikler, fagbladene og de politiske hjemmesider, anvender vi løbende i vores analyse, som, sammen med de gymnasiestuderendes udsagn, fra rapporten: *Stress i gymnasiet – Hvad der stresser gymnasielever og hvordan forebyggelse og behandling virker med 'Åben og Rolig for Unge'* (Nielsen & Lagermann, 2017), udgør vores empiriske grundlag i vores analyse.

I det efterfølgende afsnit vil vi reflektere over vores valgte kilder. Både de empiriske -, de analytiske og teoretiske – og de videnskabsteoretiske kilder. Denne refleksion vil tage udgangspunkt i begreberne primære -, sekundære – og tertiære kilder.

Kilderefleksion

Vi vil i dette afsnit, tydeliggøre sammenhængen mellem vores kilder, samt hvordan den enkelte kilde anvendes og med hvilket formålet. Årsagen til, at vi har valgt at lave et afsnit til denne type databehandling, skyldes, at vi på denne måde kan tydeliggøre den sammenhæng der er mellem vores kilder og de overvejelser, der ligger bag valget af den enkelte kilde.

Vi vil inddele vores kilder, som vi gør brug af i projektet, i tre forskellige opdelinger; primære-, sekundære- og tertiære kilder (Kristensen & Hussain, 2019, s. 63-64).

Med primære kilde menes, kilder, der kan undersøges, såsom statistikker eller tekst. De primære kilder vil, derfor, være de kilder, hvorfra vi har vores empiri, samt det materiale, der udgør vores problemfelt. Altså både de udsagn vi har fra de gymnasiestuderende, nyhedsartikler om gymnasierne fra eksempelvis fagpersoner eller politikere, samt det statistiske datamateriale, der danner grundlag for omfanget af de gymnasiestuderendes, reducerede mentale sundhed og de problematikker, der kan følge med.

De sekundære kilder, er de kilder, som rummer de teorier og analytiske begreber, som anvendes i forbindelse med udarbejdelsen af vores analyse. Primære - og sekundære kilder udgør henholdsvis det empiriske materiale, der analyseres og de analytiske redskaber, der anvendes til analyse af dette. Afslutningsvist har vi de tertiære kilder. Disse kilder anvendes til udarbejdelsen af projektets design, samt metode og videnskabsteori. Det er altså de kilder, der kan bidrage til måden vores projekt udformes på (Kristensen & Hussain, 2019, s. 63-64).

Primære kilder

Vores primære kilder udgøres af den empiri vi har indsamlet. Det er både de statistikker, men også de udsagn og udtalelser, vi anvender igennem opgaven. Med andre ord, så består de primære kilder af de statistikker, der anvendes til at beskrive omfanget af problematikken, men også de udsagn og udtalelser, vi anvender i vores analyse. Til at beskrive omfanget af problematikken, har vi anvendt rapporten: *Ungdomsprofilen 2014- Sundhedsadfærd, helbred og trivsel blandt elever på ungdomsuddannelser*. Denne rapport kan give os et indblik i antallet af gymnasiestuderende, der oplever sig stresset i forbindelse med deres uddannelse. Resultatet af denne undersøgelse er baseret på besvarelser fra 70.546 gymnasiestuderende.

Vi er dermed bevidste om, at det ikke involvere alle gymnasiestuderende, men vi har vurderet, at mængden af adspurgte gymnasiestuderende er i et sådant omfang, at vi kan anvende resultatet til at give et indblik i omfanget af stressede gymnasiestuderende. Det er dette resultat, som har foranlediget vores undren, da antallet, i vores optik, kan betragtes, som et markant omfang. Det er dermed dette statistiske grundlag, der kan fungere som katalysator for dette projekt. Med det mener vi, at antallet af gymnasiestuderende, som oplever sig stresset, er så markant, at det kan give incitament til en undersøgelse af problematikken. *Ungdomsprofilen 2014- Sundhedsadfærd, helbred og trivsel blandt elever på ungdomsuddannelser*, kan dog ikke bidrage med udsagn fra de gymnasiestuderende eller udtalelser fra andre aktører, hvorfor vi vælger at anvende Anne Maj Nielsen og Laila Colding Lagermans rapport: *Stress i gymnasiet – Hvad der stresser gymnasielever og hvordan forebyggelse og behandling virker med 'Åben og Rolig for Unge* (Nielsen & Lagermann, 2017), som supplement, når vi analyserer.

Denne rapport vil fungere, som én af vores primære empiriske kilder, da der heri findes en række udsagn fra gymnasiestuderende, som beskriver de problematikker, de gymnasiestuderende kan opleve. Dermed er det blandt andet denne rapport, som bliver empirien, hvor vi med vores analytiske begreber, kan forstå disse udsagn og sætte dem i kontekst til funktionssystemerne og de konstruktioner, der kan være konstrueret i samfundet, når vi ser på de gymnasiestuderendes mentale sundhed. Vores andre primære kilder udgøres af artikler fra nyhedsmedier, fagblade og politiske hjemmesider.

Vi er bevidste om, at disse artikler, ligesom rapporten: *Stress i gymnasiet – Hvad der stresser gymnasielever og hvordan forebyggelse og behandling virker med 'Åben og Rolig for Unge* (Nielsen & Lagermann, 2017), kan have en bestemt agenda og være udtalt i en bestemt kontekst. Det er dog vores vurdering, at artiklerne kan anvendes, som empiri, vi kan analysere på.

I forlængelse af vores empiri, der kan anvendes i vores analyse, ønsker vi i det kommende afsnit at definere, hvilke sekundære kilder, vi anvender i udarbejdelsen af vores analyse.

Sekundære kilder

De sekundære kilder anvender vi, som rettesnor for analysen, altså, de kilder, der indeholder vores analytiske kernebegreber, der er gennemgående i analysen, udgøres af danske oversættelser af to af Niklas Luhmanns værker. Disse værker er: *Sociale Systemer – Grundrids til almen teori og*

Samfundets uddannelsessystem. Det er fra disse værker, vores forståelse af samfundet og funktionssystemerne er udledt. Det er dermed disse værker, der danner rammen for vores analyse, hvor vi tager udgangspunkt i funktionssystemerne.

I forlængelse af vores forståelse af funktionssystemerne og dermed vores anvendelse af værkerne, anvender vi andre teoretiske begreber, som kan supplere i vores udarbejdelse af vores analyse og deraf vores forståelse af de gymnasie-studerendes mentale sundhed, i en makrostrukturel forståelse. Makrostrukturer er et eksempel på et teoretisk begreb, vi har anvendt en anden sekundær kilde til at definere. Denne definition kommer fra værket: *Samfundsvidenskabernes videnskabsteori – En indføring*.

Vores mere konkrete analytiske begreber, som vi har fra andre sekundære kilder, er begreberne narrativ identitet, socialt arbejde og konkurrencestat. Disse begreber stammer fra henholdsvis følgende værker: *Psykologi 1 – Udviklingspsykologi, At forstå det sociale, Præstationssamfundet og Læring i Konkurrencestaten – Kapløb eller bæredygtighed*. Vores forståelse af disse begreber anvendes i forhold til den måde, begreberne kan forstås i vores analyse. Det er vores opfattelse, at de definitioner vi har fremfundet via ovenstående kilder, kan forstås, som supplerende analytiske begreber. Med det mener vi, at definitionerne af disse begreber, kan supplere de kernebegreber, vi har udledt af de danske oversættelser af Niklas Luhmanns værker.

Vores valg af analytiske begreber, har vi, så vidt muligt, baseret på vores videnskabsteoretiske position, hvorfor den valgte tilgang kan stille nogle rammer for de begreber vi har udvalgt. Vi vil i det efterfølgende afsnit beskrive, hvilke kilder, vi har valgt til at beskrive vores videnskabsteoretiske position, samt vores metodiske tilgang i dette projekt.

Tertiære kilder

I dette afsnit vil vi reflektere over vores tertiære kilder. Det er de kilder, som anvendes til at beskrive projektets videnskabsteoretiske position: Socialkonstruktivisme, samt vores metodiske tilgang i projektet.

Vi har i projektet valgt vores videnskabsteoretiske position, i form af socialkonstruktivisme. Den forståelse af socialkonstruktivisme vi har, er en forståelse ud fra værket: *Samfundsvidenskabernes videnskabsteori*. Det er denne forståelse vi har valgt, som vores måde at forstå

socialkonstruktivisme. Som supplement til værket: *Samfundsvidenskabernes videnskabsteori*, har vi valgt at supplere denne forståelse med værket: *Videnskab i virkeligheden – En grundbog i videnskabsteori*. Vores forståelse tager derfor afsæt i førstnævnte værk, men suppleres med værket: *Videnskab i virkeligheden*. Vi har valgt disse to værker ud fra den måde de beskriver socialkonstruktivisme på. Desuden har vi, ved at anvende to kilder, mulighed for at få en bredere forståelse af vores videnskabsteoretiske retning, end vi ville have, hvis vi kun anvendte en kilde. Desuden har vi også anvendt *Samfundsvidenskabernes videnskabsteori*, til vores verdensforståelse.

Til vores verdensforståelse, hvor vi anvender begreberne epistemologi og ontologi, har vi anvendt Ole Bjergs artikel i Dansk Sociologi: *Hvordan er systemteorien mulig?* Det er forståelsen fra denne artikel og *Samfundsvidenskabernes videnskabsteori*, af førnævnte begreber, epistemologi og ontologi, som vi har valgt at anvende i vores projekt. Til at danne sammenhæng mellem vores verdensforståelse har vi desuden suppleret ovennævnte værker med værket: *Forskningsmetode i praksis – projektorienteret videnskabsteori og forskningsmetodik*.

Metodisk har vi valgt følgende værker til at belyse, hvilken slutningsform, vores projekt tager afsæt i: *Videnskabsteori – i statskundskab, sociologi og forvaltning, Systematik og indlevelse – En indføring i kvalitativ metode* og *Samfundsvidenskabernes videnskabsteori*. Det er disse værker, der danner grundlaget for vores metodiske tilgang i form af vores valgte slutningsform, abduktion.

Sammenhænge mellem kilderne

Vi har i de ovenstående afsnit beskrevet, kategoriseret og reflekteret over vores valgte kilder. I dette afsnit vil vi reflektere over de sammenhænge der kan være mellem kildetyperne, altså, sammenhængene mellem primære -, sekundære – og tertiære kilder.

Vores primære kilder udgør, som nævnt, vores empiri. Denne empiri anvender vi løbende i analysen, ved at anvende vores teoretiske begreber, som kommer fra vores sekundære kilder, for dermed at kunne opnå en forståelse af de gymnasie-studerendes mentale sundhed. Den måde, hvorpå vi vil gøre det, vil vi beskrive i det næste afsnit, som indeholder vores analysestrategi.

Vores tertiære kilder anvender vi, som rammen for projektet. Med det kan vi forstå, vores tertiære kilder, i sammenhæng med vores primære – og sekundære kilder, som de typer af kilder der danner rammen for vores projekt. Med andre ord, så kan vores tertiære kilder påvirke, hvilke

udsagn og udtalelser vi anvender, samt hvilke teoretiske begreber vi anvender, i vores analyse. Desuden, kan vores kilder om socialkonstruktivismen medvirke til at danne en ramme for den forståelse, vi har af fænomenerne og dermed indgå løbende i analysen. Den måde det kan indgå, er i form af at være rammen for de forståelser, vores teori og empiri kan pege på, samt påvirke måden, hvorpå vi kan forstå problematikken.

I det efterfølgende afsnit vil vi illustrere, hvordan vi udformer vores analyse. Dette gør vi ved at beskrive vores analysestrategi, som netop har til formål at illustrere den strategi vi har i udformningen af analysen.

Analysestrategi

Vi vil i det følgende afsnit illustrere, hvordan vores analyse udformes. Derudover vil vi klarlægge hvilke analytiske begreber vi vil anvende, som grundlag for vores forståelse af de gymnasiestuderendes mentale sundhed og den påvirkning funktionssystemer kan have.

Vi vil, i analysen, tage udgangspunkt, i en makrostrukturel forståelse af de gymnasiestuderendes mentale sundhed. Den måde, hvorpå vi anvender makrostrukturer, er gennem anvendelsen af vores forståelse af funktionssystemer. Vi har udvalgt fem funktionssystemer, som vi har vurderet kan anvendes til dette formål. Disse er: det politiske -, økonomiske – og socialfaglige funktionssystem, samt uddannelses- og karakterfunktionssystemet (Luhmann, 2006, s. 9). Det er disse fem funktionssystemer, som vi tager udgangspunkt i, når vi ser på makrostrukturer, i forhold til de gymnasiestuderende problematikker. Det er vores vurdering, at det kan lade sig gøre at forstå disse problematikker, ved at anvende makrostrukturer og deraf funktionssystemer. Det skyldes, at vi kan forstå de overordnede tendenser i samfundet, i kontekst til en forståelse af problematikkerne.

Vi stræber derfor ikke efter en individuel forståelse af den enkelte gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed, men snarere den måde funktionssystemerne kan påvirke udviklingen af reduceret mental sundhed hos de gymnasiestuderende. Det er dermed de forståelser, hvert funktionssystem kan bringe, i forhold til en opfattelse af problematikkerne, som kan være interessant at undersøge, samt de indbyrdes dominanskampe (Luhmann, 2006, s. 9), funktionssystemerne kan have. Det er vores forståelse, at disse dominanskampe kan være med til at udforme fænomener i samfundet, som netop kan påvirke de gymnasiestuderende.

Det makrostrukturelle perspektiv, kan endvidere suppleres af den verdensopfattelse vi har gjort rede for, herunder vores videnskabsteoretiske position i form af socialkonstruktivismen. Med det mener vi, at en socialkonstruktivistisk position, koblet sammen med anvendelsen af funktionssystemerne, kan bringe en forståelse, hvor tilstande og tendenser kan ændre sig. Samtidig giver det mulighed for, at vi kan forstå det enkelte funktionssystems påvirkning af de gymnasiestuderendes mentale sundhed. I og med funktionssystemerne er autopoietiske (Luhmann, 2006, s. 50), så kan de være under konstant forandring og udvikling. Disse processer kan eventuelt påvirke de gymnasiestuderendes mentale sundhed, samt hvordan vi kan forstå det.

Vi vil løbende supplere vores kernebegreber, altså, funktionssystemerne, med andre relevante analytiske begreber, således, at vi kan opnå en bedre forståelse af funktionssystemernes påvirkning af de gymnasiestuderendes, reducerede mentale sundhed.

I projektet har vi til hensigt at opnå en måde at forstå makrostrukturernes tendenser, i form af funktionssystemernes, påvirkning af de gymnasiestuderendes mentale sundhed. Vi vil derfor analysere, hvordan vi kan dekonstruere fænomener i samfundet, hvor vi kan forstå, hvordan funktionssystemerne kan komme til udtryk i en konkret kontekst, blandt andet i individers hverdag. Det er ikke det enkelte individs hverdag, der er i fokus, men de kan fungere, som en måde hvorpå vi kan illustrere funktionssystemernes påvirkning i samfundet og særligt i forhold til de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed.

Makrostrukturer og mental sundhed

- En makrostrukturel analyse af funktionssystemernes påvirkning af den reducerede mentale sundhed blandt gymnasiestuderende.

Med udgangspunkt i vores analysestrategi, finder vi det nødvendigt at begrunde, hvordan vi forstår den reduceret mental sundhed blandt gymnasiestuderende, når vi betragter det fra et makroperspektiv. Dette skal forstås, som de overordnede makrostrukturers relevans i forhold til hvordan gymnasiestuderendes mentale sundhed, kan reduceres gennem påvirkning fra funktionssystemer. Funktionssystemerne bliver derfor vores analytiske kernebegreber.

Funktionssystemerne

Funktionssystemerne er, som nævnt, kendetegnet ved at være de subsystemer, som befinder sig i samfundet. Samfundet kan forstås, som det sociale system, hvor al kommunikation er indbefattet (Luhmann, 2006, s. 9). I og med funktionssystemerne fungerer, som subsystemer for det sociale system, altså samfundet, så kan vi antage, at funktionssystemerne, dermed består af kommunikation. Endvidere har hvert funktionssystem sit eget sprog og dermed sin egen måde at kommunikere på. Måden hvorpå vi forstår funktionssystemer, har vi beskrevet i afsnittet:

Gymnasiestuderendes mentale sundhed og funktionssystemer.

De funktionssystemer vi ønsker at anvende i vores analyse, er det økonomiske -, det politiske - og det socialfaglige funktionssystem, samt karakter- og uddannelsesfunktionssystemet (Luhmann, 2006, s. 9). Disse funktionssystemer udgør en begrænset sum af antallet af funktionssystemer, da der kan defineres en lang række andre funktionssystemer, som eventuelt kan være relevante at forstå i kontekst til uddannelsessektoren. Det skyldes, at kommunikative funktioner i samfundet styres af funktionssystemerne. Med det mener vi, at alle kommunikative medier og kodninger kan knyttes til et funktionssystem. Vi har derfor valgt de funktionssystemer, som vi har fundet mest relevante i en makrostrukturel forståelse af gymnasiestuderendes mentale sundhed.

Dermed har vi også fravalgt en række funktionssystemer. Et eksempel på et funktionssystem, som vi har fravalgt, er kunstfunktionssystemet, som på sin vis kan have sin berettelse, når vi ser på gymnasiet, i forhold til en række af de fag, der kan undervises i på gymnasiet (Luhmann, 2006, s. 9). Her tænker vi, særligt på de kreative fag. Dette funktionssystem har vi dog fravalgt, da vi ikke

finder det relevant at se på kunstfunktionssystemet, i forhold til den reducerede mentale sundhed.

Vi har indskrænket os til de førnævnte fem funktionssystemer, da disse kan medvirke til at belyse en række væsentlige funktioner i samfundet. Det er, i vores optik, nødvendigt at forstå denne indskrænkning, for at kunne opnå en bedre forståelse af den reducerede mentale sundhed, som kan fremkomme blandt gymnasiestuderende, ud fra en makrostrukturel forståelse, hvori funktionssystemernes selvoprettelse kan være med til at fremme disse tilstande.

Funktionssystemerne kan muligvis have en påvirkning på den øgede tendens til reduceret mental sundhed blandt gymnasiestuderende, men kan ikke nødvendigvis bibringe en fyldestgørende besvarelse af denne problematik.

I forlængelse af ovenstående, finder vi det relevant at forklare, hvordan funktionssystemerne kan betragtes, i forhold til uddannelsessektoren. Dermed kan vi forsøge at konkretisere hvad funktionssystemerne, i vores optik, kan forstås som. Den måde hvorpå vi forstår funktionssystemerne, i relation til individer, er, at disse ikke direkte rummer individer. Altså, at et individ ikke kan befinde sig i ét funktionssystem, men altid vil være, enten direkte eller indirekte, i kontakt med funktionssystemer, via den lokation, som individet befinder sig på.

Det kan i vores tilfælde, være den gymnasiestuderende, der befinder sig på sit gymnasium. Denne gymnasiestuderende er umiddelbart ikke direkte i kontakt med funktionssystemerne, men samtidig vil funktionssystemerne påvirke vedkommendes ageren. Individernes og funktionssystemernes sammenhæng kan vidne om en vis kompleksitet. Denne kompleksitet finder vi væsentlig at pointere, da den netop kan fungere, som katalysator for dette projekts analyse. Det skyldes, at denne kompleksitet kan være nødvendig at have en forståelse af, før det kan være muligt at forstå funktionssystemernes påvirkning af den reducerede mentale sundhed blandt gymnasiestuderende. For at illustrere denne kompleksitet, kan vi fremstille et tænkt eksempel:

Hvis vi betragter et individ, hvor vedkommende står for indkøb af dagligvarer. Dette individ kan, i forbindelse med sine indkøb, være påvirket af en række funktionssystemer, for at kunne være i stand til at foretage sådanne indkøb. Lad os forestille os, en handlende, der ønsker at købe en liter mælk. Dette indkøb forudsætter en økonomisk transaktion, hvori ekspedient og den handlende kan være enige om den økonomiske værdi af en liter mælk. Derudover vil den handlende have en

viden om hvad mælken kan og skal anvendes til, samt at dette ikke er skadeligt for vedkommende. Det kan tænkes, at denne liter mælk skal bruges i forbindelse med tilberedning af et måltid, hvor vedkommende kan stå over for en bedømmelse af måltidets kvalitet.

Alene i denne korte beskrivelse, kan vi fremfinde en række funktionssystemers indvirkning på en umiddelbart simpel handling; at købe en liter mælk. De funktionssystemer der nævnes heri, er det økonomiske – og videnskabelige funktionssystem, samt karakterfunktionssystemet. Det er i form af henholdsvis den økonomiske transaktion, viden om produktet, samt dets anvendelsesmuligheder og afslutningsvist bedømmelsen af det eventuelle måltid. Det er et simpelt eksempel, der kan medvirke til at opnå en grundlæggende forståelse af, hvordan vi, som individer, møder funktionssystemerne i dagligdagen. Desuden kan ovenstående eksempel yderligere udfoldes, såfremt kompleksiteten yderligere ønskes illustreret.

Ud fra ovenstående kan det ikke udelukkes, at den handlendes information er tilegnet gennem sit livsforløb, som blandt andet udformes i forbindelse med vedkommendes uddannelse. Under denne uddannelse kan vedkommende have tilegnet sig kompetencer til at fremstille en eller flere retter, hvori mælk kan anvendes som ingrediens. Dette kunne eksempelvis, være i form af undervisning inden for madlavningskundskaber. Disse kundskaber kan medvirke til, hvilken bedømmelse vedkommende kan opnå. Endvidere forudsætter en bedømmelse, at vedkommende har et socialt netværk, hvori vedkommende har bekendte, som ønsker at deltage i det pågældende arrangement.

Hertil får vi altså udfoldet eksemplet, dog stadig forsimplet, men nu kan det forstås, med udgangspunkt i yderligere tre funktionssystemer: uddannelses-, kunst- og det socialfaglige funktionssystem. Eksemplet kan samtidig fungere, som illustration for vores nødvendighed i at afgrænse omfanget af funktionssystemer, som vi har valgt at anvende i denne analyse.

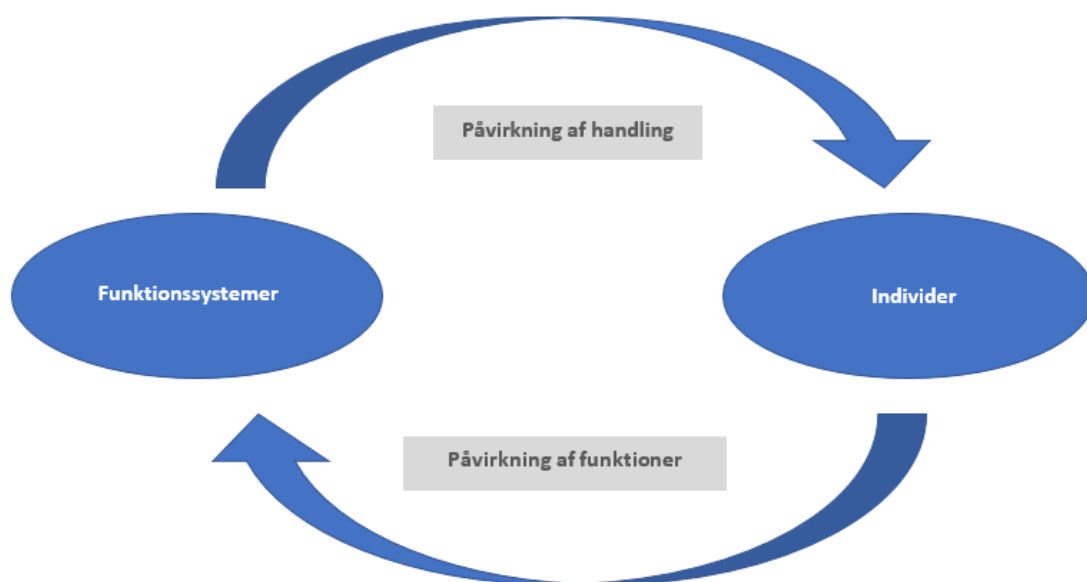
Ved at indsnævre omfanget af funktionssystemer, kan vi opnå en dybere forståelse af det enkelte funktionssystems individuelle relevans, for den reducerede mentale sundhed blandt gymnasie-studerende, samt disse valgte funktionssystemers indbyrdes dominanskamp (Luhmann, 2006, s. 9).

Desuden har vi ved ovenstående eksemplet illustreret, hvordan funktionssystemerne kan påvirke individers handlinger i hverdagssituationer.

Udover funktionssystemernes mulighed for at påvirke individers handling, så kan der, på den anden side, også være mulighed for, at individer kan påvirke funktionssystemernes funktioner. Som vi har beskrevet i vores tidligere afsnit: *Gymnasiestuderendes mentale sundhed og funktionssystemer*, så kan funktionssystemerne være autopoietiske, hvilket vil sige selvskabende eller reproducerende (Luhmann, 2006, s. 51).

Denne autopoiesis medvirker derfor til, at det enkelte funktionssystem kan forsøge at opretholde sig selv og dermed også opretholde en funktion i samfundet. Samtidig må vi antage, at funktionssystemerne er menneskeskabte og er tillagt den funktion, i samfundet, som vi ønsker.

Der vil derfor kunne opstå en cirkulær sammenhæng mellem funktionssystemerne og individer:

Figur 1

Som det fremgår af figur 1, er der, i vores optik, tale om, at individer kan påvirke funktionssystemernes funktioner, hvorimod funktionssystemerne kan påvirke individers handlinger. Begge dele hænger sammen på en sådan måde, at uden hinanden kan funktionssystemer og individer ikke eksistere. Dette parameter er relevant at forstå, da det, antagelsesvist, kan skabe grundlag for, at funktionssystemerne kan have en rolle i forhold til gymnasierstuderendes mentale sundhedstilstand. Dette skyldes, at, såfremt, funktionssystemerne

kan antages at påvirke individers handlinger, må vi kunne antages, at funktionssystemerne kan påvirke de gymnasiestuderendes, og andre aktørers handlinger.

Desuden kan funktionssystemerne ikke reproducere sig selv, hvis der ikke er individer, som dét kan fungere som funktion for. Den del vi er optaget af, er den førstnævnte, altså funktionssystemernes påvirkning af individers handling og nærmere konkret, den måde hvorpå funktionssystemerne kan anvendes til en forståelse af de gymnasiestuderendes tilstand i forhold til deres mentale sundhed.

Vi må derfor antage, at der kan være en sammenhæng mellem de gymnasiestuderendes og andre aktørers handlinger og den reducerede mentale sundhedstilstand, som en række gymnasiestuderende oplever.

I et interview med Danmarks Radio fortæller Per Schultz Jørgensen, professor i socialpsykologi, følgende:

"Man kan alt, hvad man vil, hvis man sætter sig for det. Og hvis man ikke sætter store nok mål, nøjes man så? Det er den jagt, rigtig mange er i gang med. Frygten for at kigge sig tilbage og tænke, hvorfor sigtede jeg ikke højere?" (Per Schultz Jørgensen) (Nielsen K. A., 2017).

Vi kan, af udtalelsen, se, at der kan være en sammenhæng mellem handlinger og de risici, der kan være forbundet med udviklingen af reduceret mental sundhed i et vist omfang. Dette er baseret på den måde, hvorpå Per Schultz Jørgen lægger vægt på, det enkelte individs ansvar, i form af sine handlinger, for at opnå et eller flere mål. Samtidig fremgår det af en udtalelse fra studenterpræst, Nicolai Halvorsen, at: *"Man skal vurdere, hvad man egentlig kan kontrollere. Mange af de studerende, jeg snakker med, har prøvet at handle sig ud af problemer, som de egentlig ikke selv er herre over."* (Nicolai Halvorsen) (Jørgensen, 2018).

Heraf fremgår det, at nogle studerende, forsøger at løse deres problemer med handlinger, hvoraf en række af disse problematikker, ifølge Nicolai Halvorsen, ikke kan tilskrives den enkelte gymnasiestuderende. Med andre ord, så kan visse problematikker udspringe af "noget", hvor den enkelte gymnasiestuderende ikke har kontrol og derfor ikke kan handle sig ud af dette. Det er vores opfattelse, at dette "noget", kan være præget af de overordnede makrostrukturer i vores samfund, herunder også funktionssystemerne. Det "noget" vi her omtaler, kan forstås, som

tilstande, hvor den enkelte gymnasiestuderende ikke har mulighed for at være i kontrol og derfor ikke kan have mulighed for at handle.

Det kan eksempelvis være i forhold til, udefrakommende problematikker, som er forårsaget af andre end den gymnasiestuderende selv. Det kan eksempelvis være en gymnasiestuderende, som i en periode har vanskeligt ved at møde op i gymnasiet, hvor begrundelsen kan findes i en skilsmisse mellem vedkommendes forældre. Her er tale om problematik, som den gymnasiestuderende ikke kan handle sig ud af og ikke er i kontrol over, men samtidig er det en problematik, der kan påvirke den gymnasiestuderende. Det kan også være en gymnasiestuderende, som er uenig i en undervisers karaktergivning, men hvor det ikke er muligt for den gymnasiestuderende at ændre denne karakter. Dette er ikke situationer, hvor funktionssystemerne handler, men snarere individer, der handler og disse handlinger kan forstås ved anvendelse af funktionssystemer.

Vi må derfor pointere, at funktionssystemerne ikke kan betragtes, som værende handlende. Med handlende mener vi, at funktionssystemer ikke har en tillagt værdi af godt eller ondt.

Funktionssystemerne navigerer med deres individuelle medie og kodninger (Luhmann, 2006, s. 28). Netop medie og kodninger gør det vanskeligt at tilskrive et funktionssystem en god/ond-værdi. Med god/ond-værdi mener vi, at funktionssystemer ikke handler efter hvad der er godt eller dårligt. Dét er værdier, der kan tilskrives individer. Her mener vi, at såfremt et individ befinder sig i en butik og ikke kan betale for sine varer, så kan skylden ikke vendes mod det økonomiske funktionssystem, da dens funktion, i forhold til sin kodning, er, om vedkommende kan betale eller ikke betale (Luhmann, 2006, s. 29). Derfor har det økonomiske funktionssystem, den funktion at tilskrive en vare sin værdi, samt forholde sig til om et individ kan betale for den pågældende vare eller ej. Pointen med dette er, at funktionssystemerne ikke har til hensigt at belønne eller skade enkelte individer, såsom de gymnasiestuderende. Disse funktioner har til formål at opretholde, både dem selv og det samfund de befinder sig i.

Vi har i ovenstående afsnit, søgt at opnå en grundlæggende forståelse af sammenhængen mellem funktionssystemerne og de gymnasiestuderende, samt hvordan disse kan påvirke, og blive påvirket af hinanden. Funktionssystemerne og de gymnasiestuderende vil påvirke hinanden, i en cirkulær sammenhæng, hvor de gensidigt kan påvirke hinanden, som vi har illustreret i figur 1.

Den del vi er optaget af, er funktionssystemernes påvirkning af individet, altså de gymnasiestuderende. Derudover har vi fremfundet udsagn og udtalelser, som kan være med til at give en forståelse for de problematikker, de gymnasiestuderende kan opleve under deres uddannelsesperiode. Vi vil derfor i det følgende afsnit uddybe, hvordan vi betragter det sociale arbejdes funktion, i forhold til de problematikker, som kan findes hos de gymnasiestuderende. Herefter vil vi vende tilbage til det enkelte funktionssystem, hvor vi først ønsker en forståelse af hvert funktionssystems funktion, når vi sætter dette i kontekst til uddannelsessektoren, samt den dominanskamp, der kan opstå mellem funktionssystemerne.

Det sociale arbejde

Vi vil i dette afsnit, analysere det sociale arbejdes funktion i uddannelsessektoren og dermed også i arbejdet med gymnasiestuderende. Det er dog først nødvendigt at forstå den kompleksitet, der kan være i forbindelse med anvendelsen af en definition af socialt arbejde.

Ifølge Lars Uggerhøj, professor i socialt arbejde, er det vanskeligt at definere hvad det sociale arbejde er, da det bliver påvirket af de skiftende normer og værdier i samfundet og deraf vil definitionen af sociale problemer og det sociale arbejde konstant ændre sig (Jacobsen & Pringle, 2008, s. 41). Til trods for denne konstante variation af det sociale arbejde, så kan vi antage, at det sociale arbejde, i en funktionssystemisk tankegang, kan betragtes, som et socialfagligt funktionssystem.

Vi har i vores tidligere afsnit, koblet begrebet funktionssystem til individer, herunder blandt andet, hvordan individer kan være påvirket af funktionssystemernes funktioner, hvilket også kan gøre sig gældende for de gymnasiestuderende, hvorfor vi i dette afsnit ønsker at sætte det i kontekst, til det socialfaglige system.

Hvis vi ser på det socialfaglige funktionssystem, så skal det altså kunne opfylde kriterierne for, hvad et funktionssystem udgøres af. Vi vil i det følgende argumentere for netop dette.

Den første del vi kan definere, er hvorvidt det socialfaglige system har en klar afgrænsning til de andre funktionssystemer. Hertil bliver det relevant at se på det sproglige aspekt. Altså om det socialfaglige funktionssystem har sit eget medie, ligesom eksempelvis det økonomiske funktionssystem har penge (Luhmann, 2006, s. 14). Det socialfaglige funktionssystem kan

umiddelbart virke vanskeligt at afklare, da der i et vist omfang kan være lighed til andre funktionssystemer.

Dette kan eksempelvis være retssystemet, hvor jura er det sprog der anvendes. Det socialfaglige funktionssystem, anvender i nogle tilfælde, et lignende sprog, men er dog begrænset til juraen, i forhold til dens omfang. Det samme kan siges at gøre sig gældende, i forhold til det videnskabelige funktionssystem, hvor det socialfaglige funktionssystem, rummer visse forståelser fra dette system, igen afgrænses det ved omfanget. Hvor de andre funktionssystemer har tydelige afgrænsninger, så kan det siges, at det socialfaglige funktionssystem afgrænses i dets tværfaglige aspekt. Altså, at tværfagligheden gør dette system unikt og adskilleligt fra de andre funktionssystemer.

Det socialfaglige funktionssystem kan siges at rumme det sociale arbejde, her menes det konkrete sociale arbejde, der udføres via kommunikation og i relationer. Dette rejser blot en anden udfordring, netop hvad er det sociale arbejde.

Ifølge Malcolm Payne, professor i samfundsstudier, kan det sociale arbejde defineres som: *”Det sociale arbejde konstrueres i det samfund, som det eksister i, gennem en løbende og gensidig påvirkning mellem socialarbejdere, klienter og organisationer/kontekst”* (Jacobsen & Pringle, 2008, s. 45).

Hermed er der tale om samskabelse i forhold til, hvad det sociale arbejde og dermed også det socialfaglige funktionssystem skal beskæftige sig med. Endvidere kan vi, ud fra denne forståelse af socialt arbejde, i relation til funktionssystemerne medvirke til at underbygge vores antagelse om, at individer og funktionssystemer kan påvirke hinandens henholdsvis handlinger og funktioner. Med det mener vi, at ifølge Paynes definition, så konstrueres det sociale arbejde via en påvirkning mellem socialarbejdere, altså de fagpersoner, der beskæftiger sig med de gymnasiestuderende, de gymnasiestuderende selv, de organisationer, såsom gymnasierne og andre organisationer, der beskæftiger sig med gymnasiestuderende, samt den tid og det sted vi befinder os i, altså konteksten (Jacobsen & Pringle, 2008, s. 45). Fagpersoners arbejde er konstrueret af faglige forventninger om opfattelsen af hvad der er aktuelt socialt arbejde, teorien bag arbejdet, samt fagpersonernes egen opfattelse af, hvad der er normalt og hvad der er unormalt.

Desuden fremgår det, at det sociale arbejde kan blive konstrueret på tre arenaer: en politisk/socialideologisk arena, heraf den politiske debat, der kan forme de konkrete handlinger der udføres i det sociale arbejde. En professionsudøvelses-arena, hvor systemet og organisationernes ansatte udfordrer og fremmer innovation blandt hinanden. Den sidste arena er, klient/socialarbejder-arena. Denne arena rummer de elementer, hvor socialarbejderne og klienterne kan påvirke mødet mellem klienterne og systemet, hvor det igen vil påvirke de andre to arenaer (Jacobsen & Pringle, 2008, s. 46).

Der er altså tale om en konstruktion, som påvirker alle arenaer og de forskellige aktører, hvor der konstant er et forsøg på at få en accept eller opmærksomhed på bestemte problemstillinger og indsatser. Konstruktionen består derfor i, at samfundet og dets aktører på de forskellige arenaer forsøger at definere, hvorvidt visse udfordringer accepteres, som værende et socialt problem og deraf også foranlediger socialt arbejde. Igennem disse synspunkter bliver det sociale problem og det sociale arbejde konstrueret, igennem en politisk proces, hvor de forsøger at rette opmærksom på det, der ønskes løst (Jacobsen & Pringle, 2008, s. 46).

Hvis vi ser på de gymnasiestuderendes, reducerede mentale sundhed, så vil denne politik, ifølge vores definition, kræve den opmærksomhed, som de forskellige aktører kan bidrage med, såfremt de ønsker, at anerkende problematikken. Heri kan det særligt være den politiske proces, som fungerer, som en form for instrument til at afgøre, hvorvidt problematikkerne, blandt de gymnasiestuderende, kan accepteres, som værende et socialt problem.

Konkret i forhold til vores projekt, så vil vores projekt, altså skulle opfylde denne opmærksomhed fra diverse aktører. Derfor vil vores argument, for om de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed kan betragtes, som et socialt problem, være at finde i den debat, der kan være omkring problematikken. Samtidig skal dette foregå blandt forskellige aktører. I vores optik, vil det derfor påkræve, at de gymnasiestuderende selv opfatter problemet, som et socialt problem, som skal søges forebygges og mindske. At fagpersoner i uddannelsessektoren og den socialfaglige praksis, betragter udfordringer, som sociale problemer, samt at politikkerne debatterer problematikken og anerkender udfordringerne blandt de gymnasiestuderende. Vores udsagn og udtalelser vil derfor bære præg af denne diversitet i debatten om de gymnasiestuderendes

reducerede mentale sundhed. Med det mener vi, at vi vil forholde os til udtalelser fra de forskellige typer af arenaer.

Ud fra ovenstående, kan vi forstå det sociale arbejde, som værende under konstant forandring og som kontekstafhængigt. Dette stemmer, i vores optik, overens med hvad der udgør et autopoietisk system, altså selvproducerende, som et funktionssystem kan siges at være (Luhmann, 2000, s. 15). Desuden fremgår det, at kommunikation er en væsentlig del af det sociale arbejde, da det netop beskæftiger sig med relationer. Det efterlader os derfor i, at det sociale arbejde kan defineres som et autopoietisk funktionssystem (Luhmann, 2006, s. 50). Det er vores vurdering, at begrebet socialfagligt funktionssystem kan rumme ovenstående definition af socialt arbejde. Altså, at der kan sættes lighedstegn mellem socialfagligt funktionssystem og socialt arbejde, som system. Det er dog vores opfattelse, at begrebet socialfagligt funktionssystem kan være et mere præcist og mere anvendeligt begreb i dette projekt.

Vi har i ovenstående defineret, hvad vi forstår ved det sociale arbejde, samt argumenteret for, at dette kan være inkluderet i det funktionssystem, som vi kalder det socialfaglige funktionssystem. Men i forhold til vores undren og fokus, uddannelsesområdet og de gymnasiestuderende mentale sundhed, ønsker vi at argumentere for, at vores problemstilling er relevant i forhold til dette område. Med det mener vi, at der findes eller kan have behov for sociale indsatser på dette område.

Vi har i vores afsnit: *Gymnasiestuderendes mentale sundhed og funktionssystemer*, redegjort for begrebet mental sundhed, samt hvordan vi kan forstå, de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed. Det er vores opfattelse, at der er problematikker blandt de gymnasiestuderende, som kan være u hensigtsmæssige for dem selv og/eller for samfundet. Desuden er det vores antagelse, at disse udfordringer kan forstås ud fra en funktionssystemisk tankegang, hvor vi altså ønsker en forståelse af de makrostrukturer, der kan påvirke den reducerede mentale sundhed, der kan findes blandt de gymnasiestuderende. Hermed mener vi, den måde, hvorpå funktionssystemerne påvirker gymnasierne kan have en utilsigtet negativ påvirkning på en række af de gymnasiestuderende.

Med definitionen af det sociale arbejde, samt måden hvorpå vi forstår det socialfaglige funktionssystem, vil vi i det efterfølgende afsnit, forsøge at anvende netop dette funktionssystem i

relation til de gymnasiestuderendes mentale sundhed. Med det mener vi, hvordan vi kan forstå det socialfaglige funktionssystemes påvirkning af de gymnasiestuderende, som kan medvirke til udviklingen af reduceret mental sundhed blandt de gymnasiestuderende. Vi vil analysere hvert funktionssystemes mulige individuelle påvirkning af den reducerede mentale sundhed blandt gymnasiestuderende, før vi vil analysere med udgangspunkt i den indbyrdes dominanskamp, der kan være mellem funktionssystemerne.

Funktionssystemernes påvirkning

I det følgende afsnit, vil vi analysere, de enkelte funktionssystemers mulige påvirkning af de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed. Vi har i ovenstående afsnit, argumenteret for, hvordan funktionssystemer kan komme til udtryk i måden, hvorpå individer handler. I vores argumentation har vi lagt vægt på den relation, der kan være mellem individer og funktionssystemer, herunder også de gymnasiestuderende. I de følgende underafsnit vil vi, med udgangspunkt i vores fem valgte funktionssystemer, det socialfaglige -, det økonomiske - og det politiske funktionssystem, samt uddannelsesfunktionssystemet og karakterfunktionssystemet (Luhmann, 2006, s. 9), analysere deres individuelle funktion i forhold til de gymnasiestuderendes mentale sundhed.

Det politiske funktionssystem

Det første funktionssystem, vi vil anvende i vores analyse, er det politiske funktionssystem.

Grundlæggende handler det politiske funktionssystem om de politiske debatter og -aktører, som findes i samfundet. Det kan både være politiske partier, den enkelte politiker, men også politiske interesseorganisationer. De politiske debatter, kan vi forstå, som de diskussioner, der kan finde sted blandt de førnævnte aktører. Dette kan eksempelvis være udlændingepolitikken, som kan diskuteres blandt de forskellige politikere, som udtaler sig om området. Enten ud fra deres egen mening eller som repræsentant for partierne. Interesseorganisationerne i denne debat kan eksempelvis være forskellige nødhjælpsorganisationer.

Den debat der udformes, handler om magt. Vi mener med begrebet magt, muligheden for at definere eller påvirke den politiske debat på et givent tidspunkt og dermed medvirke til at forme den politiske dagsorden og eventuelt præge samfundets holdning til det emne, der debatteres. For det politiske funktionssystem, kan magt anses, som dets medie, hvori funktionssystemet kommunikerer og kodningen er magt og ikke-magt (Luhmann, 2006, s. 14).

I forhold til uddannelsessektoren og de gymnasiestuderendes mentale sundhed, kan vi derfor betragte det politiske funktionssystem, som det funktionssystem, hvori førnævnte aktører forsøger at definere problematikken. Dermed vil det være de udtalelser eller udsagn, der er med til at præge, den forståelse samfundet kan have af problematikken, ud fra måden den politiske debat udfolder sig.

Når vi eksempelvis kan læse, at uddannelses- og forskningsminister Tommy Ahlers, Venstre, udtaler følgende i forhold til stress i gymnasiet:

"Jeg vil gerne tage en diskussion om problemet, men jeg er bare ikke sikker på, at vi skal bruge stress som argument for at tage den. Tallene viser, at de unge, der er under uddannelse, og de, der ikke er, er lige stressede." (Sparre, 2018).

Af dette udsagn, fremgår en erkendelse af en problematik i gymnasiet, men samtidig kan vi fortolke Tommy Ahlers' udtalelse, som en grad af negligering af stress blandt gymnasiestuderende med argumentet, at ligesindede unge, der ikke er under uddannelse statistisk set er stresset i samme omfang. Hermed kan vi forstå Tommy Ahlers' udtalelse, som et forsøg på at præge den

politiske debat, i en anden retning end med fokus på stress. Med andre ord kan Tommy Ahlers' udtalelse, være et udtryk for magt, til at definere, hvad samfundet og den politiske debat skal have fokus på, når fokus er rettet mod denne problematik. Eller snarere, et udtryk for magt, i forhold til, hvad den politiske debat ikke skal have fokus på. Tommy Ahlers' udtalelse, kan derfor tolkes inden for rammerne af det politiske funktionssystems funktioner, hvor vi kan tillægge udtalelsen betydning inden for spektret af magt og ikke-magt.

I forlængelse af det udtaler Tommy Ahlers også: *"I regeringen forstår vi ikke problemet godt nok. Men vi anerkender, at der er et problem, fordi der er så mange, der giver udtryk for det her. [...] Om pilen peger på politikerne, det ved jeg endnu ikke nok om."* (Sparre, 2018).

Denne udtalelse kan i forhold til, den politiske debat være et udtryk for ikke-magt. Med det mener vi, at vi kan forstå udtalelsen, som et tegn på, at Tommy Ahlers, på vegne af regeringen, anerkender problematikken, men samtidig, at regeringen ikke har en tilstrækkelig forståelse af denne problematik. Denne manglende forståelse, som Tommy Ahlers giver udtryk for i interviewet, kan give incitament for andre politiske aktører, som kan stræbe efter at være meddefinerende i forhold til denne problematik. Samtidig kan den manglende forståelse påvirke, hvordan samfundet, via staten, kan forsøge at løse problematikken blandt de gymnasie-studerende. Ved, at regeringen, som politisk aktør, ikke forstår problematikken tilstrækkeligt, så kan det påvirke, hvilke tiltag, som politikkerne kan foranledige.

Den magt, vi her beskriver, forstår vi ikke nødvendigvis, som magt, hvor politiske aktører kan udøve en dominans overfor borgerne i samfundet, men snarere en magt til at definere de overordnede rammer for staten. Magt, kan vi derfor, i det politiske funktionssystem, forstås, som den magt eller ikke-magt, der knytter sig til staten (Luhmann, 2000, s. 527). Vi kan derfor forstå udtalelserne fra Tommy Ahlers i kontekst til statsdefinerende. Med statsdefinerende mener vi, den måde staten udformer sig på. Altså, hvad der i staten lægges vægt på, for at få samfundet til at opfylde det ønskede formål. Tommy Ahlers' udtalelser om stressligheden blandt unge, uagtet om de er tilknyttet en uddannelse eller ej, kan altså forstås, som regeringens definitions-magt i forhold til om det er en statslig opgave at løse. Dermed kan de gymnasie-studerendes mentale sundhed, ud fra den pågældende udtalelse om stress, politisk betragtes, som noget regeringen ikke betragter isoleret til unge i uddannelsessektoren.

Der kan derfor være risiko for, at problematikken, i det politiske funktionssystem, ikke tilstræbes en løsning for eksempelvis de gymnasiestuderende, men snarere unge generelt. For at forstå de gymnasiestuderende problematikker eksklusivt for gymnasierne, i et politisk perspektiv, kan derfor forudsætte, at der er en opposition til den holdning Tommy Ahlers giver udtryk for. Med dette mener vi, at andre politiske aktører, gennem debat, kan stræbe efter den magt til at definere en særskilt problematik blandt gymnasiestuderende. Et eksempel på denne opposition kan være næst forkvinde i Danske Studerendes Fællesråd, Kristine Pedersens udtalelse til TV2: *"Det, vi kan se, er eftervirkninger af flere års reformer og skift i uddannelsessystemet. Det er blevet utroligt uigennemskueligt at vide, hvordan man kommer igennem en uddannelse."* (Sparre, 2018).

Udtalelsen kan vi fortolke, som et udtryk for en frustration og kritik af det forudgående politiske arbejde, der har været i forbindelse med uddannelsessektoren. Dette kan derfor også gøre sig gældende for den nationale politik, der kan påvirke gymnasierne og dermed også de gymnasiestuderende. Kristine Pedersens udtalelse, kan vi betragte, som en form for opposition til den nuværende og tidligere regerings uddannelsespolitik. Med dette mener vi, at udtalelsen peger på, at en del af problematikken kan forstås, som værende påvirket af den politik, der føres. Kristine Pedersens udtalelse, står derfor ikke direkte i kontrast til Tommy Ahlers' udtalelser, men kan samtidig, i det politiske funktionssystem, være med til at rette blikket mod eventuelle forudgående beslutninger, som kan have indvirkning på den problematik, som udfolder sig.

Dermed kan vi forstå Kristine Pedersens udtalelse, som værende en indirekte opposition til Tommy Ahlers' udtalelser. Med indirekte opposition, tænker vi, at Kristine Pedersens udtalelse, har til hensigt at ændre fokus og få politikkerne til at rette fokus på de politiske tiltag, fremfor at have fokus på at skabe nye tiltag, som har til formål at løse den pågældende politik. Vi mener, at Kristine Pedersens udtalelse forsøger at etablere en definitionsmagt, som står i modsætning til det, som regeringen forsøger at definere problematikken til at være. Altså, at de nuværende politiske reformer skal korrigeres, såfremt vi ønsker at løse problematikken, fremfor at korrigere hvad problematikken består i. Forskellen kan vi forstå, som værende, at regeringen ønsker at definere problematikken, med en begrundelse i unge som helhed, fremfor at se på hvordan de tiltag, der er etableret, kan have en påvirkning på den tilstand, vi kan se, blandt de gymnasiestuderende.

I supplement af dette fremgår det af Socialdemokratiets hjemmeside, at: *"Der er opstået en grad af uddannelsessnobberi i det danske uddannelsessystem. De værkkelige ungdomsuddannelser bliver betragtet som finere end håndværksfagene."* (Socialdemokratiet: politik: gymnasium, 2019).

Socialdemokratiet, som vi kan forstå, som en anden politisk aktør, peger på, at gymnasiet kan have en status, som er bedre end andre uddannelser, hvor Socialdemokratiet, endvidere peger på en grad af uddannelsessnobberi. Vi kan forstå det, som et udtryk for, at Socialdemokratiet ønsker, at flere unge skal vælge andre uddannelser end lige gymnasiet. Dermed kan vi fortolke, Socialdemokratiet holdning til uddannelsessektoren, som værende et perspektiv, der tilstræber, at det enkelte individ, vælger sin uddannelse, ud fra lyst og ikke fordi det betragtes, som værende det rigtige eller bedste valg. Dette kan vi endvidere supplere med et andet citat fra deres hjemmeside:

"Socialdemokratiet vil arbejde på, at vores unge mennesker havner på rette hylde. Alle skal ikke på det almene gymnasium. Ligesom alle ikke skal være håndværkere eller HK'ere. Vi skal gøre det, vi er gode til. For vores egen skyld og for samfundets skyld." (Socialdemokratiet: politik: gymnasium, 2019).

Vi kan dermed tolke, Socialdemokratiets holdning til de problemer, de gymnasiestuderende kan opleve, som værende et resultat af, at for mange unge vælger gymnasiet, fordi de unge betragter gymnasiet, som værende en bedre eller mere hensigtsmæssige uddannelse i forhold til deres fremtidsmuligheder. Denne holdning, blandt de gymnasiestuderende, kan ses ud fra Kikis udsagn, i forbindelse med sit interview i rapporten: *Stress i gymnasiet – Hvad der stresser gymnasielever og hvordan forebyggelse og behandling virker med 'Åben og Rolig for Unge* (Nielsen & Lagermann, 2017): *"Der bliver lagt op til, at det er resten af ens liv man kæmper for... hvis du ikke får de gode karakterer nu, så er det bare øv-bøv, så må du blive skraldemand..."*(Kiki) (Nielsen & Lagermann, 2017, s. 27).

Disse citater kan vi betragte, som en opposition til de tidligere udtalelser, vi har citeret. Ud fra citaterne fra Socialdemokratiets hjemmeside, kan vi fortolke, at Socialdemokratiet peger på, at en mulig løsning af de gymnasiestuderendes problematikker, eventuelt kan findes i det omdømme, de forskellige uddannelser kan have i samfundet. Dermed kan vi fortolke Socialdemokratiets holdning, som en kontrast eller anden opfattelse end dem vi tidligere har præsenteret.

Som vi kan se af ovenstående, så kan der, i et politisk perspektiv, være forskellige måder at forstå problematikken på. Fælles for disse holdninger og opfattelser, må være, at de alle har til hensigt at løse problematikken. Derfor kan vi ikke nå frem til at forklare, hvilken løsning, der på bedste vis, kan lykkes. Dét vi kan opnå, er en forståelse af det politiske funktionssystems måde at forstå og påvirke de gymnasiestuderendes mentale sundhed. Den påvirkning vi kan se, må være den uenighed om, hvordan problemet forstås og kan løses. Der er ikke nødvendigvis en korrekt holdning, men debatten kan på sin vis, medvirke til at problematikken omtales og opnår opmærksomhed. Samtidig kan der dog være risiko for, at de gymnasiestuderende, hvis mentale sundhed er reduceret, ikke kan løses alene ved at debattere problematikken.

Men debatten kan være med til at diktere hvilken retning, de politiske aktører, finder mest hensigtsmæssig.

Det kan på sin vis, være et karikeret billede vi maler af det politiske funktionssystems påvirkning af de gymnasiestuderendes mentale sundhed, da vi er bevidste om, at der eksistere mange forskellige holdninger og opfattelser af problematikken. Vi har udvalgt, et par eksempler for at illustrere den definitionsmagtkamp, der kan finde sted blandt forskellige politiske aktører. Denne magtkamp kan medvirke til, at problematikken kan fortsætte sin eksistens indtil én eller flere aktører når frem til en fælles konsensus om, hvad problemet er og hvordan det kan løses. Endvidere er vi bevidste om, at andre faktorer kan have indflydelse på den holdning, der kan præge de politiske aktører.

Påvirkningen af den reducerede mentale sundhed kan, som Kristine Pedersen muligvis peger på findes i uddannelsesreformerne, som kan forvirre de gymnasiestuderende. Det kan også være, at Socialdemokratiets holdning, i forhold til at for mange unge vælger en gymnasial uddannelse, selvom det måske ikke er hensigtsmæssigt for dem selv eller for samfundet. Endvidere kan Tommy Ahlers have ret i, at det ikke er hensigtsmæssigt at betragte problemet isoleret til gymnasiestuderende, men at det gælder for unge generelt og derfor skal sættes i kontekst til alle unge.

Samtidig kan debatten alene være medskabende til de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed. Vi mener med dette, at den måde de gymnasiestuderende kan blive omtalt, kan være medvirkende til, at deres mentale sundhed reduceres. Dette kan eksempelvis, være i form af

Socialdemokratiets holdning, hvor den enkelte gymnasiestuderende kan have en opfattelse af, at de har valgt en forkert ungdomsuddannelse og der dermed kan opstå en indre konflikt hos den enkelte. Omvendt kan Kristine Pedersens udtalelse give den enkelte gymnasiestuderende indtryk af, at de har valgt den rette uddannelse, men det er politikerne, der har ansvaret for, at de ikke trives på deres uddannelse. Dette kan være i form af manglende forståelse af problematikkerne, men også ved, at de gymnasiestuderende vælger at projicere deres problemer på samfundet og uddannelsesreformerne.

I det efterfølgende afsnit, vil vi se på det økonomiske funktionssystems forståelse af de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed, samt hvordan det økonomiske funktionssystem kan være med til at påvirke denne tilstand.

Det økonomiske funktionssystem

Vi har i det foregående afsnit analyseret, hvordan vi, ud fra det politiske funktionssystem, kan opnå en forståelse af de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed, herunder hvordan den politiske debat og de holdninger, der findes blandt de politiske aktører, kan påvirke de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed. Vi vil i dette afsnit se på det økonomiske funktionssystems forståelse og eventuelle påvirkning. Før vi ser på det, vil vi dog definere hvad vi forstår ved det økonomiske funktionssystem, herunder dets medie og kode.

Med det økonomiske funktionssystem, forstår vi et system, hvis funktion er økonomi. Med økonomi, mener vi al kommunikation om penge. I det økonomiske funktionssystem, er penge mediet og koden er betaling/ikke-betaling (Luhmann, 2006, s. 14). Med det forstår vi, det økonomiske funktionssystems funktion, som et økonomisk perspektiv i samfundet. Altså, at alt, hvad der drejer sig om penge, kommunikeres i dette funktionssystem (Luhmann, 2000, s. 526).

Det økonomiske funktionssystem, kan vi derfor anvende til at opnå en forståelse af økonomiens indvirkning på de gymnasiestuderendes mentale sundhed. Altså hvordan penge eventuelt kan være medvirkende til, at de gymnasiestuderendes mentale sundhed kan være reduceret.

Vi mener med dette, at penge, eksempelvis i form af nedskæringer af personale eller sanktionering gennem fratagelse af SU, i forhold til den enkelte gymnasiestuderendes fravær, kan påvirke de gymnasiestuderende mentale sundhed. Vi vil indledningsvist, i dette afsnit, argumentere for, at der kan være en kobling mellem de gymnasiestuderendes mentale sundhed og det økonomiske funktionssystem.

Den første del, vi vil anvende til vores argumentation, er de nedskæringer, som gymnasierne kan opleve i disse år. Eksempelvis skal Skive Gymnasium, frem til 2022, fremfinde 32,4 millioner kroner, hvilket ifølge rektor på Skive Gymnasium, Lars Nielsen, kan resultere i femten lærerstillinger, der skal spares væk (Hagelskjær & Aaberg, 2018).

Lars Nielsen fortæller endvidere at: *"Eleverne vil møde lærerne mindre. De vil få rettet opgaver mindre. I det hele taget vil de få mindre af den nødvendige feedback, der sikrer høj kvalitet,"* (Lars Nielsen (Hagelskjær & Aaberg, 2018).

Lars Nielsen påpeger i interviewet, at den økonomiske besparelse på Skive Gymnasium, kan påvirke det udbytte, de gymnasiestuderende kan opnå. Ifølge Lars Nielsen, kan der altså trækkes en lineær sammenhæng mellem besparelser til niveauet på uddannelse. Dog kan det ikke udelukkes, at de beløb Skive Gymnasium, eksempelvis skal spare, kan findes via besparelser andre steder. Omvendt er tilfældet, med udgangspunkt i Skive Gymnasium, at der vælges besparelser i lærerstaben, hvorimod de på Morsø Gymnasium, har de valgt at prioritere anderledes. Morsø Gymnasium skal, ligesom Skive Gymnasium, også spare, dog er beløbet på 17,7 millioner kroner og ikke 32,4 millioner kroner. Morsø Gymnasium har valgt at spare sprogrejser og en lektiecafé væk (Hagelskjær & Aaberg, 2018).

Fælles for begge besparelser, uagtet beløbets omfang, må vi antage at være, at dette kan påvirke de gymnasiestuderende, på de pågældende gymnasier. Vi må antage, at omprioriteringsbidraget, som resulterer i disse besparelser, kan have en indvirkning på de gymnasiestuderende. Dette kan skyldes, at ved besparelser, som ovenstående, så vil det sociale eller faglige niveau muligvis falde i takt med det beløb, der skal spares. Vi mener med dette, at ved nedskæringer på femten personer i lærerstaben på Skive Gymnasium, må vi kunne antage, at det vil påvirke de gymnasiestuderendes læringsmuligheder. Dette fremgår også af Lars Nielsens udtalelse.

I forhold til Morsø Gymnasiums besparelser, så kan disse påvirke det sociale og faglige miljø på gymnasiet. Dette skyldes, at de tiltag, der spares på, både kan bidrage til socialt samvær mellem de gymnasiestuderende og samtidig højne de faglige kvalifikationer blandt de gymnasiestuderende, der anvender eksempelvis lektiecaféen eller deltager på sprogrejser. Det økonomiske funktionssystems funktion, i forhold til gymnasierne, og deraf også de gymnasiestuderende, kan betragtes ud fra, om gymnasierne har økonomi til at holde sig kørende. Komplexiteten i denne sammenhæng, vil derfor være om finansieringen af gymnasierne, da gymnasierne ikke selv, har til formål at genere penge og er derfor finansieret igennem staten, hvor gymnasierne modtager tilskud. Denne model, der anvendes, kaldes taxametermodellen, hvor det enkelte gymnasies tilskudsstørrelse baseres på antallet af gymnasiestuderende.

Ifølge Venstres Thomas Danielsen, som er medlem af uddannelses- og forskningsudvalget, så kan taxametermodellen, have en indvirkning på gymnasierne, såsom dem i Skive og Morsø: *"Der er nogle uddannelsesinstitutioner på eksempelvis Mors eller Skive, som har udfordringer med*

taxametermodellen. Derfor er det også noget af det, vi ønsker at tage hånd om. Faktisk kigger vi allerede på taxametermodellen i tyndt befolkede områder i indeværende måned [...]" (Hagelskjær & Aaberg, 2018).

Thomas Danielsen peger på, at problematikken ikke skal findes i omprioriteringsbidraget, men snarere ved måden taxametermodellen er sat sammen på. Da den nuværende form umiddelbart ikke tilgodeser gymnasier i tyndt befolkede områder. Dermed kan vi forstå taxametermodellen, som en anden mulig faktor, der kan have indvirkning på de gymnasiestuderende mentale sundhed. Det skyldes, at denne model er baseret på antallet af gymnasiestuderende, på det enkelte gymnasie. Ved denne sammenhæng, der kan være mellem antallet af gymnasiestuderende og gymnasiernes tilskud, kan der, i vores optik, opstå en risiko for, at gymnasierne kan forsøge at fastholde, deres studerende, til trods for, at de eventuelt ikke trives på gymnasierne.

Af *Takstkataloget* for 2019 fremgår følgende beløb for STX-uddannelsen:

Takster inkl. moms					
Under- visn.takst pr. årselev	Færdiggø- relsestakst pr. elev	Fælles- udg.takst pr.årselev	Bygnings- takst pr.årselev	Tillægs- takst for A-niveau * pr. elev	Indvendig vedligeholdelse pr.årselev
54.254	13.976	7.062	9.377	10.931	-
-	4.210	-	-	-	-
54.254	-	7.062	9.377	-	-
84.725	21.788	11.451	13.197	10.931	-
54.254	13.976	7.062	9.377	10.931	-
41.748	13.976	8.206	9.377	10.931	-
65.058	9.996	9.053	10.793	-	-
-	-	-	-	-	-
46.095	9.996	9.053	10.793	-	-

(Undervisningsministeriet, 2018).

Heraf kan det ses, at dele af gymnasiernes økonomi, finansieres gennem antallet af studerende, der er tilknyttet gymnasiet i 40 uger, samt antallet, der færdiggøre deres uddannelse og antallet af fag på A-niveau, pr. elev. Det skal understreges, at der endvidere ydes tilskud baseret på blandt andet gymnasiernes lokation. Endvidere ydes der et basisgrundtilskud på 922.370 kroner.

Det kan derfor ses, at gymnasierne må have en økonomisk interesse i at have mange studerende, som får færdiggjort deres uddannelse og ideelt også med flest mulige A-niveau-fag. Dette økonomiske parameter, kan derfor have indvirkning på, hvad gymnasierne ønsker at få ud af de studerende. Altså, om det væsentlige for gymnasierne, er deres økonomiske gevinst, af at have mange studerende, der får gennemført uddannelsen eller om det væsentlige er, at den enkelte gymnasiestuderende trives på gymnasiet. Dermed ikke sagt, at gymnasierne er ubekymrede for deres studerendes mentale sundhed, men at den økonomiske interesse kan risikere at overskygge dette.

Det kan diskuteres, hvorvidt økonomien kan forårsage, at en stor gruppe gymnasiestuderendes mentale sundhed kan være reduceret, da økonomien har til formål at sikre, at eksempelvis gymnasierne kan lykkes i forhold til betaling/ikke-betaling. Men samtidig kan vi have en antagelse om, at den økonomiske tænkning på gymnasierne, i forhold til den måde, de opnår indtjening, kan være medvirkende til, at nogle af de gymnasiestuderende oplever stress eller andre tegn på reduceret mental sundhed, da gymnasierne kan have til hensigt at sikre, at majoriteten af de gymnasiestuderende får gennemført deres uddannelse.

Udover omprioriteringsbidraget og taxametermodellen, kan andre økonomiske vinkler, påvirke de gymnasiestuderendes mentale sundhed. Hvor omprioriteringsbidraget og taxametermodellen, er økonomi, i forhold til gymnasierne, og derfor ikke er i direkte kontakt med de gymnasiestuderende, så kan vi se på Statens Uddannelseshjælp, SU, som er et beløb, der kan udbetales til gymnasiestuderende, der opfylder betingelserne for at modtage denne støtte. Dermed kan gymnasiestuderende være sikret en økonomisk udbetaling hver måned under deres studietid. Dette kan vi forstå, som en positiv effekt, som kan bidrage til de gymnasiestuderendes mentale sundhed, da økonomi på sin vis, ikke burde være en faktor. Dog kan SU anvendes, som et

redskab for sanktion. Vi mener med dette, at der i reglerne for modtagelse af SU, eksempelvis er krav om studieaktivitet. Det gælder både fravær fra gymnasiet og manglende aflevering af opgaver. Umiddelbart kan dette betragtes, som værende en retfærdig sikring, således, at den enkelte gymnasiestuderende skal være deltagende i sin uddannelse, for at kunne være berettiget til sin SU.

Dog kan en problematikken opstå, såfremt ved at de gymnasiestuderende, der i forvejen kan have reduceret mental sundhed, hvis de ikke for afleveret, de procentuelle tilstrækkelige antal af afleveringer eller har for meget fravær, vil blive trukket i deres SU. Disse gymnasiestuderende kan, udover deres problematikker, i forhold til sin mentale sundhed, også have en yderligere stressfaktor i forhold til deres økonomiske indtægt.

Vi skal dog understrege, at der kan gives dispensation i en række tilfælde, såsom: sygdom, fødsel, adoption eller andre særlige forhold (Uddannelses-og Forskningsministeriet, Styrelsen for Institutioner og Uddannelsesstøtte, u.d.). Årsagen til, at vi vælger at inddrage denne vinkel skyldes, at undervisningsminister, Merete Riisager, Liberal Alliance, har udtalt sig, den syvende maj 2019, til TV2:

"Der er et alt for højt fravær på ungdomsuddannelserne. Det er simpelthen skredet, og det går ud over studiekulturen og det faglige niveau. Det er et sygdomstegn, der skal bekæmpes, [...]

Bruger man sin uddannelse som et værested eller møder man ikke op, så er man selvfølgelig heller ikke berettiget til SU. Det er klart, fastslår Merete Riisager." (Ritzau, 2018).

Vi kan forstå, Merete Riisagers udtalelse, som et tegn på, at man via sanktionering iblandt SU'en, kan være et forsøg på at fastholde de gymnasiestuderende, som har fravær i, hvad der kan betragtes, som værende for høj grad, muligheden for at få frataget sin SU. Dermed kan penge anvendes som en klar sanktioneringsmulighed, hvilket det umiddelbart har været tidligere, i forhold til SU'ens betingelser om studieaktivitet. Vi kan derfor forstå, at Merete Riisagers udtalelse, som værende en stramning af de kriterier, der kan foranledige økonomisk sanktionering via fratagelse af SU.

Vi vil senere vende tilbage til det økonomiske funktionssystem, når vi analyserer med afsæt i den dominanskamp og kobling, der kan være mellem funktionssystemerne. Som det kan ses i dette

afsnit, så kan vi ikke nødvendigvis undgå at inddrage andre funktionssystemers medie og kode for at kunne uddybe vores analytiske vinkel. Vi mener med det, at der eksempelvis kan være tegn på politisk debat og dermed også magt/ikke-magt, når vi snakker økonomi på gymnasierne. Dette kan skyldes, at gymnasierne er finansieret via vores stat og dermed er en del af finansloven (Undervisningsministeriet, 2018).

Vi vil i det følgende afsnit anvende det socialfaglige funktionssystem, som analytisk begreb, i forhold til vores målgruppe.

Det socialfaglige funktionssystem

Vi har i de foregående to afsnit, defineret henholdsvis det politiske – og økonomiske funktionssystem. I dette afsnit, vil vi anvende, det socialfaglige funktionssystem med samme hensigt, som de foregående afsnit.

Vi har tidligere i denne analyse, under afsnittet: *Socialt arbejde*, forsøgt at argumentere for det sociale arbejdes relevans, i forhold til, arbejdet med de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed. Herunder har vi opstillet en præmis, hvori socialt arbejde kan rummes, som værende en del af det socialfaglige funktionssystem. Desuden har vi i det førnævnte afsnit, begrundet, hvad vi forstår, ved det socialfaglige funktionssystem. Vi har særligt rettet fokus på det tværfaglige element, som er relevant at anerkende, for at kunne trække en grænse til andre funktionssystemer. Endvidere har vi i vores definition, inkorporeret en definition af socialt arbejde, da socialt arbejde og sociale problemer kan betragtes, som grundlæggende elementer i en forståelse af socialfaglige funktionssystem.

Vi har tidligere anvendt begreberne medie og kodning i kontekst til det økonomiske funktionssystem. I forhold til det sociale faglige funktionssystem, kan vi betragte sociale problemer, som værende det medie, det socialfaglige funktionssystem kommunikere igennem, hvor tilstedeværelsen eller fraværet af socialt arbejde kan betragtes som kodningen. Derved kan sociale problemer forstås, som det medie, det socialfaglige funktionssystem kommunikerer igennem tilsvarende, som det økonomiske funktionssystems medie er penge. Hvor tilstedeværelsen eller fraværet af socialt arbejde er plus-minus kodningen, tilsvarende det økonomiske funktionssystems kodning: betaling/ikke-betaling. Altså, at sociale problemer er medie og socialt arbejde er koden i det socialfaglige funktionssystem (Luhmann, 2006, s. 14).

Det socialfaglige funktionssystems funktion, kan vi derfor betragte, som al kommunikation, der omhandler det socialfaglige. Dette gælder både de teoretiske elementer, eksempelvis ved definitioner af sociale problemer, samt de praktiske elementer, såsom socialfaglige indsatser i forhold til at forebygge, løse eller mindske sociale problemer, blandt individer eller grupper af individer i samfundet.

Hvis vi forholder, denne måde at forstå det socialfaglige funktionssystems funktion, i relation til de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed, så kan vi først og fremmest, forsøge at

argumentere for, at funktionssystemet kan knyttes til de problematikker, som de gymnasiestuderende kan have. Først og fremmest kan vi anvende vores definition af socialt arbejde, med henblik på, at kunne forstå de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed ud fra den påvirkning, der kan være blandt fagpersoner, de gymnasiestuderende, gymnasierne, den politiske proces, samt den tid og det rum vi befinder os i. Med andre ord, den proces, der medvirker til at definere, hvad det sociale arbejde har til opgave at løse.

I og med, vi kan betragte socialt arbejde, som koden i det socialfaglige funktionssystem, så kan denne kode være medvirkende til at afgøre, om den problematik vi belyser, kan betragtes som et socialt problem. Tilsvarende med det økonomiske funktionssystems medie og kode, der supplerer hinanden. Vi mener med dette, at tilstedeværelsen af et socialt problem, kan afhænge af, hvorvidt en tilstedeværelse af socialt arbejde, er påkrævet eller ej. Diskussionen om hvorvidt noget er et socialt problem, vil i vores projekt, være baseret på den interaktion, der kan være blandt de forskellige aktører i de tre tidligere nævnte arenaer, politisk/socialideologisk-, professionsudøvelses- og klient/socialarbejder-arena, samt påvirkningen imellem dem. Det er resultatet af dette, der kan pege på, om socialt arbejde, er påkrævet eller ej, herunder om der, for nuværende, eksisterer nogle former for socialt arbejde, i forhold til de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed.

Vi har i vores afsnit om det politiske funktionssystem anvendt et citat fra uddannelse- og forskningsminister, Tommy Ahlers: *"I regeringen forstår vi ikke problemet godt nok. Men vi anerkender, at der er et problem, fordi der er så mange, der giver udtryk for det her."* (Tommy Ahlers) (Sparre, 2018).

Citatet kan, udover dens politiske udtryk, i forhold til magt/ikke-magt i relation til det politiske funktionssystem, også anvendes, i forhold til et argument for, at de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed kan forstås, som værende skabt i den politiske/socialideologiske arena. Kriteriet for socialt arbejdes konstruktion i denne arena er, at den politiske debat, kan forme konkrete handlinger, der udføres i det sociale arbejde. I og med denne debat eksisterer, som vi har illustreret, i vores afsnit om det politiske funktionssystem, så må det være muligt, at socialt arbejde eksisterer på området eller det er sandsynligt, at der eksisterer et behov, for udførelse af socialt arbejde, i relation til de gymnasiestuderende, som oplever en reduceret

mental sundhed. I forlængelse af denne forståelse, så kan vi se på en udtalelse fra en af de gymnasiestuderende, der har deltaget i interviews ved udarbejdelsen af rapporten: *Stress i gymnasiet – Hvad der stresser gymnasielever og hvordan forebyggelse og behandling virker med 'Åben og Rolig for Unge* (Nielsen & Lagermann, 2017).

Her udtaler Kaya følgende:

"Jeg har aldrig haft det værre i mit liv. Og min dansklærer, han sagde at... jeg skulle glæde mig til at komme herud, at det ville blive de tre bedste år af mit liv, og jeg har aldrig været så malplaceret og jeg har aldrig haft det så dårligt... Så jeg hader det virkelig... Altså, jeg har tit sådan nogle dage, hvor jeg bare bliver nødt til at låse mig inde på toilettet for bare at græde... derhjemme... og der kan jeg godt sidde i to timer... vi har sådan et badekar, så lægger jeg mig derned, og så ligger jeg bare der [...]"(Kaya) (Nielsen & Lagermann, 2017, s. 46).

Ovenstående udtalelse kan vise tegn på, hvordan nogle af de gymnasiestuderende har det i løbet af deres gymnasietid, i forhold til deres mentale sundhedstilstand. Vi er bevidste om, at måden problemerne kommer til udtryk kan variere. Her mener vi, blandt andet, hvilke symptomer og tilstande den enkelte gymnasiestuderende befinder sig i. Væsentligt er det dog, at det kan have en negativ konsekvens for den del af de gymnasiestuderende, som kan opleve reduceret mental sundhed.

Kayas udsagn, betragter vi, som et udtryk fra et individ, som bestemt ikke trives i gymnasiet. Vi kan argumentere for, at Kaya har etableret en række copingstrategier (Katznelson, Jørgensen, & Sørensen, 2015, s. 32-33), altså strategier for, hvordan hun kan forsøge at håndtere de problematikker, hun oplever. Samtidig er der tegn på, at disse copingstrategier, grundlæggende ikke virker. En af copingstrategierne kan være for eksempelvis gråd (Katznelson, Jørgensen, & Sørensen, 2015, s. 32-33). Dette fremgår i uddybningen i nedenstående udtalelse:

"Det hjælper lige i øjeblikket (at græde alene), men det kommer hurtigt igen... og så... ja... sådan nogle dage kan jeg godt have måske en til to gange om ugen... [Det er både pga. af det faglige, red.], og så når der er en masse andre ting, øhm ... hvis der er problemer med ens venner, eller ens familie, så bliver det lagt oveni og det er bare... mere pres, synes jeg [...]"(Kaya) (Nielsen & Lagermann, 2017, s. 46).

Som det kan ses, så er det både det faglige og det sociale, der kan påvirke Kayas hverdagstilstand. Vi kan forstå det, som et tegn på, at Kaya ikke trives. Om det er mest, det faglige eller det sociale, der vægter mest for Kaya, er vi ikke bevidste om. Dog kun at begge dele, er med til at reducere hendes mentale sundhed.

En anden informant, til udarbejdelsen af samme undersøgelse, Isabel, udtaler følgende:

"I 1.g. gik jeg rundt med de kloge, så blev jeg ven med en der var mindre klog, og så har jeg også fået af vide af de kloge: "Isabel, det skal du ikke gøre, fordi det påvirker dine karakterer", og så tænkte jeg "okay, det vil jeg fokusere på næste år". (Isabel) (Nielsen & Lagermann, 2017, s. 31).

De to udtalelser, kan vi forstå i en form for sammenhæng, der kan beskrive hver side af problematikken. Kaya fortæller om sine vanskeligheder og hendes måde at håndtere disse på. Hvorimod Isabels udtalelse snarere kan betragtes, som et udtryk for de vanskeligheder Kaya beskriver. Med det mener vi, at såfremt Kaya ikke er stærkt fagligt, så kan hun være i risiko for at blive ekskluderet fra sine medstuderende på gymnasiet, som Isabel beskriver. Altså, at der blandt de gymnasiestuderende, kan eksistere en række sociale konstruktioner, der kan indeholde, de opfattelser, som dikterer, hvem der kan klare sig godt. Altså, at der blandt de gymnasiestuderende må eksistere en konsensus om, at for at klare sig godt socialt og fagligt i gymnasiet, så kræver det, at den enkelte gymnasiestuderende vælger og fravælger sine gymnasievenner efter deres faglige egenskaber. Med andre ord, så vil dem, der står stærkest fagligt, være bedre stillet socialt end dem, der er fagligt svagere.

Desuden kan de to informanternes udtalelser, illustrere vidt forskellige syn på denne konstruktion, da vi umiddelbart kan forstå, at Kaya tydeligt er præget af et pres om at levere fagligt, imens Isabel umiddelbart virker til at håndtere selvsamme pres. Dette fremgår desuden også af Kayas beskrivelse af sine følelser og symptomer:

"[...] Jeg får det dårligt med mig selv, fordi jeg føler mig dum. Og jeg får det dårligt med mig selv, fordi... jeg føler at... alle er bedre end mig selv... hvis man kan sige det sådan... Jeg får ondt i maven og jeg får det rigtig dårligt og ondt i hovedet, og jeg får kvalme af det [...]" (Kaya) (Nielsen & Lagermann, 2017, s. 46).

De ovenstående udsagn, kan vi altså forstå, som et udtryk for, at hvis en gymnasiestuderende har vanskeligt ved det faglige eller oplever vanskeligheder, så kan det påvirke de sociale relationer, hvor de gymnasiestuderende, der har faglige vanskeligheder, kan være ringere stillet socialt. Denne spiral kan givetvis resultere i de symptomer, som Kaya eksempelvis beskriver.

I og med vi har defineret det socialfaglige funktionssystem, som værende kodet efter om, der kan påkræves socialt arbejde eller ej, så finder vi det væsentligt at diskutere dette. Vi kan ud fra udtalelserne fra Kaya og Isabel, se, at der må være tale om en problemstilling, som ikke er hensigtsmæssig for de gymnasiestuderende, som oplever dem. Endvidere kan det faglige niveau, umiddelbart øge risikoen for, at fagligt svagere studerende kan opleve sig marginaliseret og have vanskeligere ved at danne sociale relationer. Det mindsket sociale netværk i gymnasiet, kan muligvis forstærke effekten af de negative symptomer, som de gymnasiestuderende kan opleve, altså eksempelvis de symptomer, som Kaya beskriver i ovenstående udsagn.

Det er vores forståelse, at de gymnasiestuderende umiddelbart kan være bevidste om disse problematikker. I forlængelse af dette, så kan vi endvidere se, en politisk bevidsthed om, at der findes uhensigtsmæssige problematikker blandt de gymnasiestuderende, hvilket blandt andet fremgår af de udtalelser, som vi har anvendt, i vores afsnit om det politiske funktionssystem.

I forhold til vores definition af socialt arbejde: *”Det sociale arbejde konstrueres i det samfund, som det eksister i, gennem en løbende og gensidig påvirkning mellem socialarbejdere, klienter og organisationer/kontekst”* (Jacobsen & Pringle, 2008, s. 45). Så kan vi betragte den kompleksitet, der fremgår af, hvordan de gymnasiestuderende betragter, deres problematikker og hvad de politiske aktører opfatter, som problematikken. Vi mener med dette, at denne italesættelse af problematikkerne og de politiske opfattelser af problematikkerne, er med til at skabe en dialog, hvori det sociale arbejde kan formes. Dermed kan det sociale arbejde også definere, hvorvidt socialt arbejde, i form af indsatser, er påkrævet. Af citatet, fremgår det også socialarbejdere, som vi betragter, som de fagpersoner, der beskæftiger sig med målgruppen via eksempelvis relationer eller forskning. Dette kan for eksempel være lærere, studievejledere og psykologer eller forskere. Disse fagpersoner er med til at skabe en faglig debat, om de problemer de kan se blandt de studerende, samt om de tiltag, der muligvis etableres af politikerne, egentlig opnår den rette effekt.

Eksempelvis påpeger professor Knud Illeris følgende: *"De faglige kvalifikationer er blevet stadig mere enerådende. Men det er sandelig ikke gymnasiets rolle kun at oplære fagligt. Og slet ikke når så stor en del af en årgang går i gymnasiet, som tilfældet er i dag."* (Rasmussen, 2016).

Denne udtalelse, kan vi umiddelbart forstå i forlængelse af Kaya og Isabels udsagn. Knud Illeris lægger vægt på, at gymnasiet ikke kun har det faglige til formål, hvilket vi kan forstå, som en anbefaling af, at der eventuelt kan være behov for en højere grad af variation i undervisningen. Samtidig kan udtalelserne fra politikerne pege på, et ønske om fortsat standardisering og problematikkerne skal søges løst ved etablering af andre tiltag.

Hele denne debat om gymnasierne og de problematikker, de gymnasiestuderende kan opleve, kan vi forstå, som et tegn på en anerkendelse af problematikkerne, i gymnasiet, men samtidig kan vi også forstå det som et tegn på den kompleksitet, der kan være i forsøget på at definere disse problemer. Umiddelbart peger de opfattelser, vi har citeret i denne udtalelse, på problemer, der knytter sig til de gymnasiestuderendes mentale sundhed. Dette gør sig både gældende, hvis vi anvender Knud Illeris' forståelse, hvor vi kan forstå den, som et udtryk for, at gymnasierne, udover det faglige, også har til opgave at understøtte de gymnasiestuderendes personlige udvikling. Eller om vi anvender Kaya og Isabels udsagn, som ved Kayas tilfælde, illustrerer en række symptomer, som umiddelbart kan være knyttet til en reduceret mental sundhed.

Hvorimod Isabels udsagn peger i retning af nogle af de mulige konstruktioner, der finder sted blandt de gymnasiestuderende og er med til at forøge risikoen for reduceret mental sundhed blandt en bestemt gruppe af gymnasiestuderende. Samtidig kan vi, under vores afsnit om det politiske funktionssystem, udlede en differentieret politisk opfattelse af problematikkerne. Fælles for de politiske opfattelser, er anerkendelsen af, at de gymnasiestuderendes mentale sundhed kan opfattes, som reduceret, men hvad der er skyld i det, kan diskuteres.

Det er denne debat, der kan være udslagsgivende for, hvorvidt socialfaglige indsatser har en plads i gymnasierne og hvordan disse skal udfyldes. For nuværende er det ikke vores opfattelse, at der er etableret en national plan, som involverer socialt arbejde i gymnasierne, med henblik på at løse problematikkerne. Dog er vi bevidste om, at Dansk Psykolog Forening i august 2013 udgav en række anbefalinger, herunder var blandt andet, et forslag om at udvide Pædagogisk Psykologisk

Rådgivning, PPR, til at inkludere ungdomsuddannelserne, herunder også gymnasierne (Dansk Psykolog Forening, 2013, s. 6). Det fremgår af Dansk Psykolog Forening at:

”I nogle kommuner yder PPR bistand til ungdomsuddannelser også. Der er et stort pres på de unge for at gennemføre uddannelsen. I fremtiden forventer vi derfor at se flere modeller, hvor psykologer i PPR giver støtte til såvel unge som lærere på gymnasier og erhvervsskoler, for at modarbejde mistrivsel, mobning og frafald.” (Dansk Psykolog Forening, 2013).

Vi kan ud fra ovenstående citat antage, at PPR endnu ikke er etableret på alle ungdomsuddannelser, herunder gymnasierne, men enkelte kommuner anvender PPR i forbindelse med at fastholde, blandt andet gymnasiestuderende med psykiske eller/og sociale problemer.

Det socialfaglige funktionssystemets påvirkning af de gymnasiestuderendes mentale sundhed består, i forhold til ovenstående, af en række debatter blandt forskellige aktører og på forskellige arenaer i forhold til at definere, hvad det sociale problem består i og hvem og hvordan problematikken kan eller skal løses. For nuværende er tilfældet, at der endnu ikke er iværksat sociale indsatser, med det formål at løse de problematikker de gymnasiestuderende kan have, foruden de tilbud, der findes i eksempelvis lov om social service.

Dog kan vi ud fra de forskellige aktørers udsagn, antage at de gymnasiestuderendes mentale sundhed, kan betragtes som et socialt problem, i måden den blandt andet kommer til udtryk på, samt anerkendelsen af problemets eksistens, samt de situationer eller begivenheder, som kan forværre de gymnasiestuderendes problemer. Det kan for eksempel være de enkelte begivenheder, som Kaya kan have oplevet, der resulterer i en forværring af hendes tilstand. Disse begivenheder leder os hen til det næste afsnit, som handler om uddannelsesfunktionssystemet, hvor netop begivenheder kan betragtes, som en del af uddannelsesfunktionssystemets medie.

Uddannelsesfunktionssystemet

Vi har i foregående afsnit, anvendt det socialfaglige funktionssystem, med henblik på at afklare, hvorvidt de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed kan betragtes som et socialt problem, samt om der er etableret sociale indsatser og dermed findes et incitament for socialt arbejdes tilstedeværelse.

I dette afsnit, vil vi anvende uddannelsesfunktionssystemet analytisk, med henblik på at opnå en forståelse af de unges uddannelsesforløb. Vi kan forstå dette i forlængelse af det forrige afsnits citat af Knud Illeris, hvor der kan være en fortolkning af citatet i form af, at uddannelse har en funktion udover det faglige. Før vi kommer ind på den diskussion, så vil vi præsentere hvad vi forstår ved uddannelsesfunktionssystemet.

Ved uddannelsesfunktionssystemet, forstår vi et funktionssystem, hvis medie er livsforløb.

Livsforløb kan forstås, som en sammenkædning af ikke-selvfølgelige begivenheder (Luhmann, 2006, s. 118). Det er altså de begivenheder, der på sin vis, kan forme et individ. Med det mener vi, de begivenheder, som skaber et individs livsforløb, formes igennem det enkelte individs liv, men kan være påvirket af andre. Til trods for denne individualitet, så kan livsforløb betragtes, som mediet i uddannelsesfunktionssystemet (Luhmann, 2006, s. 118). Livsforløb kan derfor forstås, som den form, hvori et individ skabes. Det kan være de enkeltbegivenheder, der fører til, at individet befinder sig i en situation, hvor det står i en ny begivenhed. Dermed kan der være tale om, at hver enkeltbegivenhed, er forudsat af tidligere enkeltbegivenheder. Et eksempel på denne sammenhæng, kan være et individs uddannelsesforløb.

Hvis vi betragter et individ, der studerer på en universitetsuddannelse, så kan der være en række forudgående begivenheder, som har gjort det muligt for individet at befinde sig på sin pågældende uddannelse. Disse forudgående begivenheder, kan blandt andet være tidligere uddannelsesforløb, såsom folkeskolen og gymnasiet, samt andre begivenheder, som eksempelvis familiens opbakning og individets egen interesse for det valgte uddannelsesområde.

Individet på universitet må have gennemført sin grunduddannelse, hvor vedkommende har opbygget en interesse eller lyst til at videreudanne sig, eksempelvis via det almene gymnasie. Individet må desuden have kvalifikationer til at være i stand til at gennemføre folkeskolen på et

niveau, som foranlediger skolen og individet selv til at kunne fortsætte sin uddannelse på gymnasiet.

Disse kvalifikationer kan være tilegnet gennem individets folkeskoleforløb, men der kan muligvis også være andre begivenheder, som fordrer, at individet opnår de påkrævet kvalifikationer eller opbygger sin interesse for det pågældende fagområde. Det kunne være, at familiemedlemmer har undervist individet ved siden af skolens skema. Disse enkeltbegivenheder kan alle have indflydelse på, at individet befinder sig på sin pågældende uddannelse. Samtidig med, at den uddannelse individet har valgt, kan være med til at præge individets fremtidige valgmuligheder af eksempelvis arbejdsområde.

Uddannelsesfunktionssystemets funktion, er derfor at mediere livsforløb. Altså, at kommunikere gennem livsforløb, hvor individers livsforløb ikke kan forklares eller begrundes, men fortælles. Med det mener vi, at livsforløb kan fortælles i forhold til den sammenkædning, der kan være mellem begivenheder i en kronologisk frekvens (Luhmann, 2006, s. 119). Med livsforløb, som medium for uddannelsesfunktionssystemet, kan vi forstå uddannelsesfunktionssystemets funktion, som værende de fortællinger eller beskrivelser, der i sidste ende udgør et individs liv. Fra fødsel til død. Funktionen med uddannelsesfunktionssystemet, kan derfor forstås, som de former, der giver et individs liv, mening og mål igennem sit livsforløb. Der er, i vores forståelse, ikke tale om nødvendigvis fastforankret mål for alle individer, men individuelle tilfredsstillende mål. Der kan dog være mål, som individer i grupper kan have tilfælles, dette kan være nogle individers anvendelse af religion, hvor der kan være en mening for livet, som disse individer stræber efter (Luhmann, 2006, s. 119).

Ovenstående specifikationer for uddannelsesfunktionssystemet, kan vi diskutere i forhold til om livsforløb, kan fremstå tydeligt i forhold til uddannelse, ligesom penge kan fremstå i forretninger (Luhmann, 2006, s. 30). Samtidig kan vi forstå uddannelsesfunktionssystem, som værende mere end blot uddannelse. Med det mener vi, at uddannelsesfunktionssystemet, ligesom det økonomiske funktionssystem, kan komme til udtryk andre steder end kun på uddannelse. Måden vi kan forstå uddannelse på, kan være de dannelsesprocesser, der er medvirkende til skabelsen af individers individualitet. Med det mener vi, den dannelse, hvor individets fortælling eller selvbeskrivelse udfolder sig og udgør det, vi kan betragte som det enkelte individ. På den måde,

kan dannelse og uddannelse ske, igennem hele individets liv. Derfor kan et individs fortælling varierer fra individ til individ, men fælles for alle individer er, at der må eksistere en fortælling, altså en beskrivelse af dem, som kan være skabt gennem de begivenheder, som det enkelte individ har oplevet.

Uddannelsesfunktionssystemet kan derfor bidrage til en forståelse af de gymnasiestuderendes livsforløb, hvor en del begivenheder kan være sammenlignelige blandt de gymnasiestuderende i forhold til, hvorfor de befinder sig på gymnasiet. Samtidig kan livsforløbet, som medie, medvirke til et argument for, at de gymnasiestuderende ikke har identiske livsforløb, hvorfor vores forståelse af deres mentale sundhed kan være præget af en vis individualitet, men samtidig kan der være særlige tilstande, som kan medvirke til, at eksempelvis antallet af gymnasiestuderende med reduceret mental sundhed er i et sådant omfang, som tilfældet er. Det kan være i form af det antal gymnasiestuderende, som oplever sig stresset i gymnasiet er så markant, som det fremgår af undersøgelserne om dette.

Vi har i det ovenstående argumenteret for, hvordan uddannelsesfunktionssystemets funktion, i form af fortællinger gennem livsforløb, som medie, kan bidrage til hvordan vi kan forstå de gymnasiestuderende, som værende enkelte individer med sit eget unikke livsforløb.

Denne forståelse af de gymnasiestuderende kan henlede til, at vi kan forholde os til uddannelsesfunktionssystemets kode. Det skyldes, at for at kunne forstå de udfordringer, som de gymnasiestuderende kan have i forbindelse med deres uddannelse, så kan det være relevant at forstå den kode, som uddannelsesfunktionssystemet anvender. Kodningen i uddannelsesfunktionssystemet er formiddelbar og ikke-formiddelbar (Luhmann, 2006, s. 30). Koden dækker over det, at noget er formiddelbart og det er muligt at formidle til andre. Denne kode knytter sig til uddannelsesfunktionssystemets medie: livsforløb (Luhmann, 2006, s. 30). Koden i uddannelsesfunktionssystemet, har derfor dét vi kan kalde for to dele.

Den første del er, at der skal være noget at formidle og den anden del er, at det er muligt at formidle til andre. Den første del, kan eksempelvis være undervisningsmateriale, som underviseren ønsker at formidle, hvor den anden del, er underviserens evne til at formidle dette til sine studerende. Vi må dog antage, at der vil være et tredje led i denne formidlingsproces. Det tredje led, må være de studerendes evne til at forstå og formidle, det underviseren, har forsøgt at

formidle ved anvendelse af undervisningsmaterialet. Dette tredje led, må eksistere i og med, at individers bevidsthed ikke kan kommunikere, da de indgår i det psykiske system, hvor kommunikation ikke kan ske. Såfremt det tredje led ikke eksisterer, så vil det ikke være muligt at afgøre, hvorvidt underviseren har været i stand til at formidle undervisningsmaterialet og om undervisningsmaterialet, har været muligt at formidle. Der må derfor være et behov for, at de studerende kan formidle materialet, hvilket gør det muligt for underviseren, at opnå en forståelse af, hvorvidt vedkommende kan være lykkedes med sin formidling. Der må derfor også være en konsensus om, hvad de studerende kan få formidlet.

Vi mener derfor, at der må være opstillet en række kriterier for, hvad den enkelte underviser kan formidle til sine studerende. Heri opstår en kobling mellem det formiddelbare/ikke-formiddelbare og livsforløb. For, at et individ kan formidle et materiale, må der forudgående være en sekvens af begivenheder, som gør individet i stand til at have en forståelse af materialet, samt egenskaberne til at formidle sit materiale eller budskab til andre. Materialet i sig selv, må på sin vis være udarbejdet efter samme kriterier, i forhold til om det er muligt at formidle.

Eksempelvis, kan en underviser, som er født og opvokset i Danmark og aldrig har beskæftiget sig med det franske sprog, vil umiddelbart ikke være i stand til at formidle et undervisningsmateriale, der er formuleret på fransk. Dermed er materialet i sig selv formiddelbart, men for den pågældende underviser vil dette ikke være tilfældet. Det er dermed underviserens sekvens af begivenheder, der i dette tilfælde, har navigeret udenom, at underviseren møder og beskæftiger sig med det franske sprog.

Livsforløbet kan derfor medvirke til, om det er muligt for denne underviser at formidle et materiale, når dette materiale er udarbejdet på et sprog, som vedkommende ikke er bekendt med. Samtidig må der findes en fortælling, som kan beskrive, hvorfor det pågældende materiale er formidlet på fransk. Omvendt, såfremt underviseren kan sproget og evner at formidle det pågældende materiale, så forudsætter det, at de studerende kan forstå den måde, hvorpå underviseren formidler sig. Hvis underviseren for eksempel, er i stand til at forstå det franske materiale og behersker det franske sprog, men de studerende endnu ikke har lært fransk, så vil det formidlede let kunne misforstås af de studerende, men, såfremt de studerende kan fransk, vil formidlingen være mulig at forstå for dem. I dette tilfælde, vil underviseren være i stand til at

formidle sig, materialet vil være formiddelbar og de studerende, vil muligvis kunne formidle det på egen hånd.

Årsagen til, at vi finder en uddybning og forståelse af denne sammenhæng mellem uddannelsesfunktionssystemets medie og kode, væsentligt at belyse, skyldes, at de gymnasiestuderendes problematikker, eventuelt kan være udtryk for de formidlingsprocesser, som tager afsæt i de gymnasiestuderendes livsforløb. Der kan derfor opstå en usikkerhed for de gymnasiestuderende, hvis der opstår en risiko for, at de misforstår eller misfortolker det materiale, de får formidlet. Vi kan derfor forstå de gymnasiestuderendes livsforløb, som noget der præges igennem formidlingsprocesser, hvor det, de får formidlet kan præge den forståelse de opbygger. Det kan vi for eksempel se, når vi betragter følgende udsagn fra Isabel:

"Vores gamle samfundsfagslærer sagde også til os: "Man skal altid bare sidde ved siden af de kloge, fordi selv om lærerene ikke rigtigt må tænke sådan, så tænker de: "Du må være klog siden du sidder ved siden af den kloge"."(Isabel) (Nielsen & Lagermann, 2017, s. 31).

Ud fra Isabels udtalelse, kan vi se, at hun har fået formidlet et budskab fra sin tidligere samfundsfagslærer, som giver udtryk for en subjektivitet, i forhold til, hvad underviseren kan anvende til deres bedømmelser. Bedømmelseselementet og subjektiviteten vil vi vender tilbage til i det efterfølgende afsnit, hvor vi analyserer med afsæt i karakterfunktionssystemet. Med hensyn til uddannelsesfunktionssystemet og det ovenstående udsagn, så kan det budskab, Isabel og eventuelt andre har fået formidlet af den pågældende underviser, være med til at påvirke, hvordan hun eller de forstår gymnasiet, som en livsbegivenhed.

Med livsbegivenhed, mener vi, de enkelte begivenheder, som kan præge et individs måde at agere i fremtiden. Vi mener med dette, at dets budskab kan være med til at præge gymnasiestuderende til at lægge vægt på at omgås andre gymnasiestuderende, som kan bidrage til, at de kan opfylde deres mål, i forhold til at klare sig bedst muligt i gymnasiet. Endvidere kan der opstå en sandsynlighed for, at denne måde at agere og tænke på, medtages i det enkelte individs fremtid, såsom ved efterfølgende uddannelse eller karriere. Med karriere tænker vi på, den karriere, der omhandler beskæftigelse og uddannelse.

Karrieredelen antager vi, som en væsentlig del i et individs livsforløb, hvor karrieren kan anslås at begynde, når et individ vælger gymnasiet og bliver optaget. Dog kan valget af karriere variere løbende igennem det enkelte individs fremtidige beslutninger.

Som det kan ses, er livsforløb, i uddannelsesfunktionssystemet, den del, som kan være med til at forme, hvordan et individ udvikler sig. Med udvikling, tænker vi særligt på identitetsudviklingen hos det enkelte individ. Ved identitet, forstår vi dette begreb, som en narrativ identitet, der er baseret på det enkelte individs selvopfattelse og forholdet til andre. Identiteten skabes igennem dén historie, det enkelte individ selv forstår og ønsker at fortælle (Stokkebæk, 2012, s. 328).

I forbindelse med de begivenheder, som en gymnasiestuderende eksempelvis kan møde, så vil den narrative identitet være præget af disse begivenheder. Samtidig kan der opstå en risiko for, at den pågældende gymnasiestuderende møder begivenheder i løbet af gymnasiet, hvor den fortælling, de har forsøgt at fortælle, ikke er i overensstemmelse med det de møder i deres gymnasie. Det kan eksempelvis være, en gymnasiestuderende, der har opbygget en fortælling om, at de var sociale og samtidig dygtige faglige, og de i gymnasiet møder udfordringer på disse parametre, hvor de derfor kan være nødsaget til at korrigere deres narrative identitet og deraf også deres selvopfattelse, således, at denne stemmer overens med deres nye situation. Dermed kan begivenheder, som et individ møder igennem livet, være med til at forme den identitet og selvopfattelse, der opbygges. Dette kan også gøre sig gældende efter eksempelvis gymnasiet. Vi kan derfor forstå, at der kan være en sammenhæng mellem livsforløb og identitetsskabelse.

Samtidig kan begivenheder være med til at bekræfte, den enkelte gymnasiestuderendes selvopfattelse og dermed også bekræfte vedkommendes fortælling, både over for sig selv men også over for andre.

I og med uddannelsesfunktionssystemet handler om livsforløb og i vores tilfælde de gymnasiestuderendes livsforløb, så kan dette funktionssystem bidrage til en forståelse af, hvordan livsforløb, gennem identitetsudvikling, kan være medvirkende til, at de gymnasiestuderende kan have en reduceret mental sundhed. Heri mener vi, at der gennem gymnasiet kan opstå en række begivenheder, som kan påvirke den enkelte gymnasiestuderendes selvopfattelse, hvorfor vedkommende kan have tvivl om, hvem de er, i relation til sine omgivelser og dermed også andre individer. Vi kan derfor forstå uddannelsesfunktionssystemets funktion, som en måde, hvorpå vi

kan forstå de begivenheder, der sker igennem et individs livsforløb, som noget, der kan påvirke et individs identitetsforløb. Samtidig kan vi også forstå uddannelsesfunktionssystemet, som et funktionssystem, der kan anvendes til at forstå de kommunikationer, der drejer sig om livsforløb og derfor også om identitetsudvikling gennem begivenheder, hvor det enkelte individ kan konstruere sin historie, både for sig selv og overfor andre. Med andre ord, så kan uddannelsesfunktionssystem betragtes, som værende en måde, hvorpå det er muligt at konkretisere den kommunikation, der drejer sig om livsforløb og kan inkludere identitetsudviklingen hos det enkelte individ.

Et eksempel på en fortælling fra en af de gymnasiestuderende, Ian, er følgende udsagn fra rapporten: *Stress i gymnasiet – Hvad der stresser gymnasielever og hvordan forebyggelse og behandling virker med 'Åben og Rolig for Unge* (Nielsen & Lagermann, 2017).

"Altså, jeg prøver sådan at træne 5 – 6 gange om ugen (styrketræning og konditionstræning). Og det kan jo så også godt gå hen ... at jeg ofte vægter træning højere end lektier, fordi at jeg tænker 'Okay så kommer jeg hjem fra skole, så kan jeg nå at løbe en tur hurtigt [...]'(Ian) (Nielsen & Lagermann, 2017, s. 36).

Her fortæller Ian, om den betydning træning har for ham, hvilket vi kan forstå, som en del af Ians identitet og dermed er gjort til en del af hans narrative identitet. Hvorvidt Ian, før gymnasiet har trænet i denne mængde, er uklart for os, men uagtet om dette er tilfældet eller ej, så kan vi se, at Ian fastholder sin træning og dette kan påvirke hans engagement i forhold til lektier. Til dette fortæller Ian endvidere følgende: *" [...] I stedet for at jeg går hjem og laver den aflevering (...) så kan jeg sidde og lave lidt på den oppe på skolen mens jeg er ved læreren".* (Ian) (Nielsen & Lagermann, 2017, s. 36).

Her fortæller Ian, at han forsøger at disponere over sin tid, således, at han kan få færdiggjort sine afleveringer, men han vælger at gøre dette på gymnasiet.

Ovenstående udsagn kan være med til at give en forståelse af Ian og den fortælling, han har valgt, i forhold til sin selvforståelse og samtidig kan det være et tegn på, hvordan han ønsker at andre skal betragte ham. Ians udsagn bærer, i vores optik, ikke præg af, at hans mentale sundhed er reduceret, hvorimod det kan være tilfældet for andre. Vi har i afsnittet om *det socialfaglige funktionssystem*, citeret Kaya, som beskriver de vanskeligheder, hun oplever i gymnasiet. I Kayas

tilfælde kan vi forstå det, som et tegn på en uoverensstemmelse i hendes fortælling om sig selv, hvor hun kan have vanskeligt ved at skulle opfatte sig selv anderledes, end hun har forventet. Kaya fortæller i samme interview følgende: ” [...] *jeg tænkte at jeg skulle have en gymnasial uddannelse for at kunne komme videre til det, jeg gerne vil... ellers er det SOSU,*”(Kaya) (Nielsen & Lagermann, 2017, s. 27).

Her kan vi forstå en uoverensstemmelse i form af Kayas narrative identitet. Dette kan være i form af den karriere, Kaya muligvis forventer, som lægger til grund for hendes valg af gymnasiet, som ungdomsuddannelse. Samtidig kan udsagnet forstås, som et udtryk for en indre konflikt i Kaya i forhold til hvordan hun betragter sig selv. Det er vores opfattelse, at Kaya, i forbindelse med hendes deltagelse i interviewet, kan have tvivl om sit valg gymnasiet, men samtidig vælger at holde ved, da hun ikke ønsker den karriere, som hun giver udtryk for, hun kan ende med, hvis det ikke lykkes hende at færdiggøre gymnasiet.

Uddannelsesfunktionssystemet kan vi, som sagt, anvende til at få en forståelse af, hvordan identitet kan udvikles gennem gymnasiet, hvor der kan være en vis difference i forhold til, hvordan de gymnasiestuderende kan håndtere denne identitetsudvikling. Nogle gymnasiestuderende oplever muligvis ikke de store ændringer, da deres fortælling stemmer overens, med de begivenheder, de oplever i gymnasiet, imens andre gymnasiestuderende kan have vanskeligt ved at korrigere deres fortælling, hvis det er påkrævet.

Der kan af nogle, af de gymnasiestuderendes udsagn, være en tendens til, den værdi de tillægger, deres karrieremuligheder, i forhold til beskæftigelse. Eksempelvis udtaler Kiki følgende: ”*Der bliver lagt op til, at det er resten af ens liv man kæmper for... hvis du ikke får de gode karakterer nu, så er det bare øv-bøv, så må du blive skraldemand [...]*” (Kiki) (Nielsen & Lagermann, 2017, s. 27).

Her bliver karaktererne tillagt en værdi, eller funktion, i forhold til fremtidsmulighederne i forhold til hendes karriere. Endvidere kan vi forstå Kikis udsagn, som et tegn på, at beskæftigelse, som ”skraldemand” ikke betragtes, som noget attraktivt, og dermed kan blive negligeret. I supplement til dette kan vi endvidere anvende Idas udsagn:

”*Man havde ligesom en ide om hvilken fremtid, man skulle have, og der skulle man jo ligesom have gymnasiet med. Så hvis man ligesom ikke gør det godt nok på gymnasiet og alligevel ikke får den fremtid, så bliver det sådan lidt spildt.*” (Ida) (Nielsen & Lagermann, 2017, s. 27).

Her nævnes ikke nogen konkrete stillinger, men samtidig tillægges gymnasiet en stor betydning for Ida, med hensyn til hendes fremtid.

Ovenstående udsagn kan vi forstå, som tegn på, at fremtiden har en stor betydning for de gymnasiestuderende i forhold til deres karriere. Derfor kan vi også forstå, at dét, at færdiggøre gymnasiet på en "god" måde, altså med "gode" karakterer og præstationer, som kan have en betydning for de gymnasiestuderendes selvopfattelse og dermed også deres fortællinger om dem selv.

I det efterfølgende afsnit vil vi analysere, hvordan karakterfunktionssystemet kan påvirke de gymnasiestuderendes mentale sundhed, herunder hvordan det at blive bedømt kan være en medvirkende faktor til, at nogle gymnasiestuderende har vanskeligheder i gymnasiet. I forhold til identitetsudvikling og den fortælling, det enkelte individ søger at konstruere, så er det vores opfattelse, at karakterer kan have indvirkning på dette, da der kan være sammenhænge mellem de karakterer, som de gymnasiestuderende opnår, ikke nødvendigvis stemmer overens med den betragtning, de kan have af dem selv.

Karakterfunktionssystemet

Det femte funktionssystem, vi vil anvende til at opnå en makrostrukturel forståelse af funktionssystemernes påvirkning på de gymnasiestuderendes, reducerede mentale sundhed, er karakterfunktionssystemet.

Karakterfunktionssystemet kan forstås, som det funktionssystem, hvor bedømmelse finder sted. Med andre ord er karakterfunktionssystemets medie: bedømmelse. Koden i karakterfunktionssystemet forstår vi, som bestået/ikke-bestået. Heri mener vi, at den funktion vi tillægger bedømmelser, findes i koden om det er bestået eller ikke-bestået. Hvis vi ser på karakterskalaen, som en måde at bedømme noget på, så kan værdien af karakteren variere alt efter tid og sted. Denne værdi kan ændre sig over tid, for eksempel kan værdien af karakteren 10 være anderledes nu end for 20 år siden.

Samtidig kan der også være forskellig betydning af karakteren 10, alt efter om bedømmelsen er i folkeskolen, gymnasiet, universitetet eller andre steder, hvor karakterskalaen anvendes. I forlængelse af det, kan vi også forstå karakterskalaen forskelligt, alt efter hvad vi bedømmer. I uddannelsessektoren er det 7-trinsskalaen, der primært anvendes i forbindelse med bedømmelse af elever og studerendes præstation, imens vi andre steder, kan se en 1-10-karakterskala, der bliver anvendt. Eksempelvis, kan vi bedømme et måltid, fra skalaen 1 til 10, hvor 10 er det højeste og dem der nyder måltidet, har til opgave at vurdere det ved anvendelse af disse karakterer.

Alene forskellen i karakterskalaens skalering, kan altså påvirke hvilken værdi, vi tillægger den pågældende karakter. Med andre ord, så er der forskel på, om et individ modtager en bedømmelse på 10 for sin præstation, alt efter om det er på 7-trinsskalaen eller 1-10-karakterskalaen. Karakterfunktionssystemets funktion, i form af bedømmelse, kan derfor forstås, som den måde samfundet, eksempelvis tillægger en opgave dens værdi. Heri mener vi, at en fælles forståelse af den anvendte skala vil være påkrævet, for at kunne forstå værdien af hvad der bedømmes. Der må derfor være tale om konsensus om bedømmelsens værdi for at vi kan forstå, hvordan dette kan påvirke de gymnasiestuderende.

Den konsensus, som de gymnasiestuderende kan have opnået, kan eksempelvis være i form af at tillægge karakterer en anden værdi, end den værdi, som fremstår af karakterfunktionssystemets kode. Netop om karakteren er bestået eller ikke-bestået. Der kan, blandt de gymnasiestuderende

være et skel i opfattelsen af de beståede karakterer, hvor de kan tillægges en værdi i forhold til om det er "gode" eller "dårlige" karakterer. Kaya udtaler til undersøgelsen: Stress i gymnasiet, følgende: " [...] jeg er så begyndt at indse at det går ikke med alt for dårlige karakterer [...] hvis jeg kommer ud med et dårligt snit, og ikke kan komme videre derefter... så har jeg jo ødelagt det hele [...]" (Kaya) (Nielsen & Lagermann, 2017, s. 27).

Dette udsagn kan hænge i tråd med de to udsagn vi henviser til i forrige afsnit, i forhold til karakterer og fremtidsmuligheder, med hensyn til deres karrierevalg. Vi kan forstå de gymnasiestuderendes udsagn, som tegn på, at karakterer kan være med til at definere, hvordan deres oplevelse af gymnasiet kan være. Med det mener vi, at de gymnasiestuderende, der opnår "gode" karakterer kan antages at have en positiv oplevelse i gymnasiet. Imens dem med "dårlige" karakterer, kan antages at have en negativ oplevelse i gymnasiet. Opdeling i "gode" og "dårlige" karakterer forstår vi, som et skel imellem de beståede karakterer, hvilket også fremgår af udsagnet ovenfor. Det er vores opfattelse, at dette skel, sker imellem karaktererne 10 og 12 og karaktererne 7, 4, 02 og de ikke-bestået karakterer.

I forhold til dette skel, kan vi anvende den pointe, der fremkommer af radioprogram: Brinkmanns Briks. I dette program har psykolog, Svend Brinkmann besøg af professor, Noemi Katznelson fra Center for Ungdomsforskning og forfatter af værket: *Generasjon prestasjon*, Ole Jacob Madsen. I programmet debatteres fænomenet om en mulig præstationskultur på ungdomsuddannelserne og særligt gymnasierne.

En pointe fra programmet er, at vi i samfundet hylder forskellige grupper af gymnasiestuderende, tilsvarende den hyldest, der kan forekomme i eksempelvis talentprogrammer (Brinkmann, 2019). Med andre ord, så hyldes de dygtige, som klarer sig godt og de mindre dygtige, som fremstår dygtige, da de kan have en række problematikker, hvor de hyldes på grund af deres evne til at klare sig, på trods af deres problematikker. Det samme kan gøre sig gældende for gymnasiet. Her kan det tænkes, at der er tilfælde, hvor samfundet hylder, de gymnasiestuderende der kan have vanskeligheder, som kan påvirke deres uddannelse, men stadig er i stand til at færdiggøre gymnasiet, samt en hyldest af dem, der klarer sig godt og scorer "gode" karakterer. Derimod tilfalder, der ikke så meget opmærksomhed på den gruppe af gymnasiestuderende, som klarer sig

middelmådigt. Anbefalingen i programmet er, at vi skal være bedre til at hylde det gennemsnitlige eller middelmådige (Brinkmann, 2019).

Vi kan derfor, i stedet for at anvende begreberne "dårlige" - og "gode" karakterer, anvende begreberne: ikke-bestået/lige-bestået -, middel- og topkarakterer. Disse begreber dække henholdsvis over karaktererne -3, 00 og 02, 4 og 7, samt 10 og 12. Omvendt kan udsagnet fra Kaya også illustrere de gennemsnitlige karakterer, som kan udforme sig i et vis antal kombinationer af ovenstående karakterer fra 7-trinsskalaen.

Som vi tidligere nævnte, så kan der blandt de gymnasiestuderende være tale om et skel, som adskiller sig fra koden bestået/ikke-bestået i karakterfunktionssystemet. Der kan derfor være tale om en form for konstruktion blandt de gymnasiestuderende, der kan sidestille middelkaraktererne med det, ikke at bestå, da oplevelsen af at modtage en af middelkaraktererne, kan opleves, som en form for fiasko for den enkelte gymnasiestuderende.

I karakterfunktionssystemet fungerer bedømmelse, som det medie, hvori kommunikation foregår i funktionssystemet. Med andre ord, så består karakterfunktionssystemet af bedømmelse og al kommunikation vedrørende bedømmelse findes i dette funktionssystem. Bedømmelse drejer sig, i forhold til gymnasiet, særligt om karakterer og feedback, hvori en præstation evalueres. Men bedømmelse kan findes i forbindelse med flere forskellige forhold i samfundet. Eksempelvis kan vi snakke om bedømmelse gennem karakterer, når vi forholder os til sportspræstationer, hvor deltagerne vurderes og modtager en bedømmelse eller karakterer anvendes, som en måde at objektivere en præstation fra eksempelvis en fodboldspiller. Betydningen for modtageren af bedømmelsen kan dog variere. Det er vores opfattelse, at en fodboldspiller, der vurderes i et nyhedsprogram, ikke har samme bekymring for denne bedømmelse, som en gymnasiestuderende har i forhold til deres karakterer ved eksamen og årskarakterer.

Vi har i forrige afsnit anvendt et udsagn, hvor Isabel citerer sin tidligere samfundsfxslærer. Den pågældende underviser anbefaler, ifølge Isabel, at de gymnasiestuderende sidder tæt på eller ved siden af dem, som har betegnelsen, som klog, da det kan medvirke i en positiv opfattelse af den gymnasiestuderendes faglige niveau. Det kan diskuteres om der er tale om en misforståelse, hvor Isabel har misforstået underviserens udtalelse, men såfremt opfattelsen er korrekt, kan vi forstå

dette, som en underviser, der bevidst bedømmer sine gymnasiestuderende ud fra deres omgangskreds.

Vi har ikke til hensigt at så tvivl, om undervisernes måde at bedømme deres studerende på, men det væsentlige, vi kan udlede af citatet er, at det kan være et tegn på subjektivitet i forbindelse med bedømmelser af de gymnasiestuderende. Dette kan skabe en vis usikkerhed blandt de gymnasiestuderende i forhold til, hvad de bedømmes ud fra, hvorfor nogle af de gymnasiestuderende kan have vanskeligt ved at opnå, deres ønskede mål. Denne usikkerhed kan, i vores betragtning, medvirke til, at en gruppe af de gymnasiestuderende kan opleve en reduceret mental sundhed, da de kan have vanskeligt ved at håndtere bedømmelseskriterierne, som kan resultere i utilstrækkelige præstationer eller en risiko for en fejlbedømmelse. Heri, kan den enkelte gymnasiestuderende have risiko for at blive usikker og deraf opleve sig stresset eller utilstrækkelig. Dette kan dog også forekomme, selvom bedømmelserne har en vis objektivitet i deres bedømmelser, med hensyn til, hvilke kriterier der skal opfyldes i det pågældende fag.

Bedømmelser i gymnasiet kan have en særlig betydning for de gymnasiestuderendes mentale sundhed, da disse bedømmelser kan præge den enkelte gymnasiestuderendes selvopfattelse, som kan foranledige indre konflikter hos den pågældende gymnasiestuderende.

Fra det enkelte funktionssystem til dominanskamp

Vi har i de foregående afsnit, om funktionssystemerne, forsøgt at opnå en forståelse af, hvordan hvert funktionssystem kan påvirke de gymnasiestuderendes mentale sundhed, men også særligt, hvordan vi med funktionssystemerne kan forstå de gymnasiestuderende imens de er tilknyttet gymnasiet. Som det kan ses, er der en række forskelligartede perspektiver på, hvordan vi kan forstå de gymnasiestuderende ud fra hvert funktionssystem.

Som det kan ses af disse afsnit, så anvender, hvert funktionssystem dets eget kommunikationsområde, i forhold til at kunne bibringe os en forståelse af, de gymnasiestuderende, herunder også, hvordan vi kan forstå deres mentale sundhed ud fra forskellige dele af samfundet. Det perspektiver vi har haft fokus på, er det politiske, hvor magt og magten til at definere, hvad samfundet betragter som problemer, har været anvendt til at opnå en forståelse af det politiske aspekt, når vi ønsker at opnå en forståelse af, hvordan politik kan forstås, som en mulig påvirkning af de gymnasiestuderendes mentale sundhed. Med andre ord, hvordan de opfattelser, der på det politiske niveau, kan forsøge at påtage sig magten til at definere, hvordan problematikken kan forstås og eventuelt løses. Derudover har vi anvendt det økonomiske funktionssystems kommunikationsmåde, til at opnå en forståelse af det økonomiske aspekt af problematikken, herunder, hvordan nedskæringer og sanktioneringer kan have indflydelse på, at nogle gymnasiestuderende oplever en reduktion af deres mentale sundhed.

Vi har defineret, hvordan vi kan forstå det sociale arbejdes funktion i forhold til eventuelle etablering, af sociale indsatser eller tiltag i forhold til de gymnasiestuderendes mentale sundhed. Dette inkluderer blandt andet, hvordan vi kan forstå, om det sociale arbejde har en rolle eller funktion i arbejdet med vores målgruppe. Derudover har vi forsøgt at opnå en forståelse af de gymnasiestuderendes livsforløb og hvordan gymnasiet, via identitetsudvikling, kan have konsekvenser for de gymnasiestuderende. Afslutningsvist har vi anvendt karakterfunktionssystemet til at opnå en forståelse af de gymnasiestuderendes forhold til karakter, samt hvordan dette forhold kan påvirke deres mentale sundhed og risikoen for, at deres mentale sundhed, kan være reduceret på grund af karakterer.

I det efterfølgende afsnit, vil vi analysere med udgangspunkt i funktionssystemernes strukturelle kobling, altså den sammenhæng, der kan være mellem funktionssystemerne, til trods for at disse

er blinde for deres omverden (Luhmann, 2006, s. 52). Endvidere vil vi se på den dominanskamp (Luhmann, 2006, s. 9), der kan være blandt funktionssystemerne, med hensyn til at skabe en bestemt forståelse af området og dermed medvirke til, hvordan samfundet betragter bestemte fænomener. Et eksempel på denne dominanskamp kan være konkurrencestaten. Med konkurrencestat forstår vi, ud fra Ove Kaj Pedersens definition:

"Fremkomsten af konkurrencestaten er den mest gennemgribende samfundsændring, der har fundet sted i de seneste tyve år. Vi taler om et helt nyt samfunds- og menneskesyn. Hvor velfærdsstaten ville skabe det gode, demokratiske menneske og samfund, ses mennesket i konkurrencestaten som ét styk arbejdskraft, der skal være produktivt, effektiv og til rådighed for arbejdsmarkedet. Derfor handler reformer i konkurrencestaten ikke om nye velfærdsordninger og om at skabe det gode samfund, men derimod om at trimme velfærden og sikre, at unge kommer hurtigt igennem studierne, at folk bliver længe på arbejdsmarkedet og i det hele taget er en effektiv og produktiv arbejdskraft. Det er et helt nyt fokus. (Pedersen i Politiken, 12.2.2011.)"
(Petersen, 2016, s. 56).

Denne definition vil vi indledningsvist definere i forhold til den dominanskamp, der kan være imellem funktionssystemerne, da vi forstår konkurrencestaten, som en statsændring, der kan være medvirkende til, at de gymnasiestuderende kan opleve reduceret mental sundhed.

Funktionssystemernes dominanskamp

Vi har i den afsluttende del af ovenstående afsnit defineret, hvordan vi kan forstå konkurrencestaten, som den statsform, der, for nuværende, har vundet indpas i Danmark. I dette afsnit, vil vi, indledningsvist, tage udgangspunkt i denne definition. Ud fra definitionen vil vi analysere, hvordan funktionssystemernes strukturelle kobling, og medfølgende dominanskamp, kan være med til at danne grundlag for konkurrencestatens påvirkning, af de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed. Vores antagelse er derfor, at vi kan forstå konkurrencestaten, som et resultat af funktionssystemernes indbyrdes dominanskamp.

Det er vores opfattelse, at der kan differentieres i omfanget af hvert funktionssystems påvirkning. Denne difference følger af, at der netop kan være tale om en dominanskamp. Med dominanskamp forstår vi, en kamp mellem funktionssystemerne, med henblik på at definere eller skabe bestemte

fænomener i samfundet (Luhmann, 2006, s. 9). Med andre ord, så kan vi forstå dominanskamp, som en måde, hvorpå funktionssystemerne kan rammesætte bestemte forhold, i samfundet.

Af vores definition, af konkurrencestaten, fremgår et menneskesyn, hvor individet anses, som en arbejdskraft, der skal være produktiv, effektiv og stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Dette menneskesyn kan vi forstå, som et udtryk for den dominanskamp, der kan være imellem funktionssystemerne.

Vores forståelse af denne dominanskamp, i forhold til konkurrencestaten, er, at særligt det politiske -, økonomiske -, og karakterfunktionssystemet (Luhmann, 2006, s. 9) dominerer denne statsændring, altså fra velfærdsstat til konkurrencestat (Illeris, 2014, s. 23). Denne statsændring vil vi ikke komme nærmere ind på, da vi forholder os til det nutidige billede af staten.

Det politiske funktionssystems funktion, i forhold til konkurrencestaten, kan vi betragte, som de politiske holdninger og den magt, der definerer menneskesynet i konkurrencestaten. Her mener vi, at konkurrencestaten kan bære præg af en liberalistisk ideologi, hvor hvert individ har til hensigt at klare sig selv, uden behov for statslig støtte. Altså, at et individ eksempelvis kan forsørge sig selv, ved at fastholde sin tilknytning til arbejdsmarkedet og dermed kan sikre sin egen indtjening, i form af sin løn. Denne tilgang kan vi betragte, som værende i harmoni med det økonomiske funktionssystem, hvor løn og indtjening kan forstås som tilegnelsen af penge, hvilket kan gøre det muligt for individet, at betale for sine udgifter. Vi kan derfor se en sammenhæng mellem den politiske ideologi og det økonomiske perspektiv, som kan have enighed om, at dette menneskesyn er ideelt, både i forhold til liberalismen, men også i forhold til tilegnelsen af penge. Desuden kan det økonomiske funktionssystem også anvendes i kontekst til produktivitet og effektivitet.

Her mener vi, at produktivitet og effektivitet kan anvendes, som måder, hvorpå samfundet kan minimere sine økonomiske udgifter. Dette kan ske ved, at individer, i samfundet, kan medvirke til at øge efterspørgslen for arbejdskraft, i virksomhederne. Dette kan være i form af, at staten fremstår mere attraktivt, for virksomheder at etablere sig i en stat med høj arbejdskraft. Hvilket kan gøre det muligt, for virksomhederne at erhverve arbejdskraft, samt en øget mulighed for at få solgt deres produkter, da individerne generelt vil være i besiddelse af flere penge. Med det mener vi, at en øget økonomi, blandt individerne i samfundet, kan medvirke til at øge produktionen af

produkter, da der kan være flere penge i omløb, men også, fordi individerne kan illustrere over for firmaerne, at dette samfund besidder en god arbejdsstyrke.

Hvis vi vender tilbage til begreberne, produktivitet og effektivitet, så kan disse også være et resultat af karakterfunktionssystemet. Det skyldes, at de nævnte begreber, produktivitet og effektivitet, kan forstås, som begreber, der efterspørger bedømmelser og målinger, hvilket vi mener, kan stemme overens med karakterfunktionssystemets kommunikationsmåde. Hermed mener vi, at karakterfunktionssystemets fokus på bedømmelser, kan forstås, som måder, hvorpå individer, kan måles for deres præstationer. Dette må vi antage også kan gøre sig gældende i forhold til at bedømme og måle et individs produktivitet og effektivitet. Med andre ord, at produktivitet og effektivitet, kan forstås som en måde, hvorpå samfundet kan bedømme et individs arbejdssevne.

Det politiske -, økonomiske -, og karakterfunktionssystemet er de, af vores fem valgte funktionssystemer, som vi finder mest dominerende i forhold til konkurrencestaten. Det er dog ikke ensbetydende med, at uddannelsesfunktionssystemet og det socialfaglige funktionssystem ikke er en faktor i konkurrencestaten. Vores skel kan findes i, at vi kan forstå, de tre førstnævnte funktionssystemer, som værende skabende i udviklingen af konkurrencestaten, da de bestanddele, hvert af disse tre funktionssystemer har, kan forstås, som grundvilkår i konkurrencestaten.

Derimod kan vi forstå uddannelsesfunktionssystemet og det socialfaglige funktionssystem, som funktionssystemer, der må indordne sig, under disse vilkår. Her mener vi, at eksempelvis uddannelsesfunktionssystemets kommunikation om livsforløb, blandt individer, kan korrigeres, således, at eksempelvis individets egen fortælling kan blive vurderet ud fra produktivitet, effektivitet og rådighed for arbejdsmarkedet. Det kan vi forstå, som et udtryk for uddannelsesfunktionssystemets selvreference, hvor det udvikler sig for at opretholde sig selv i forhold til de fænomener, der kan være konstrueret i samfundet. Med andre ord, så forsøger uddannelsesfunktionssystemet, via autopoiesis (Luhmann, 2006, s. 50), at forny sig, således det ikke forgår.

Denne proces gør sig gældende for alle funktionssystemer, også det politiske -, økonomiske – og karakterfunktionssystemet. Disse tre funktionssystemers autopoiesis (Luhmann, 2006, s. 50)

forandrer sig også, over tid, og på sin vis rekonstruere sig selv, når der er behov for dette. Et tænkt eksempel på dette, kan være fremkomsten af krypto-valuta, som har til formål at erstatte eller supplere den nuværende statslige valuta. Dette er en tilstand inden for det økonomiske funktionssystem, som påkræver, at det økonomiske funktionssystem må korrigere for fremkomsten af en ny valuta eller være i stand til at afvise denne nye valuta. Uagtet om det er korrektion eller afvisning, så kan vi forstå det, som en forandring i det økonomiske funktionssystem.

Årsagen til, at vi finder det relevant at inddrage konkurrencestaten og argumentere for, hvilke funktionssystemer, der kan være dominerende i skabelsen af konkurrencestaten. Skyldes, at denne statsændring kan have indvirkning på de gymnasie-studerendes mentale sundhed, ved at ændre kravene for, hvad en gymnasie-studerende er og hvad de skal opnå i gymnasiet. Et eksempel på dette kan være følgende udtalelse fra Venstres undervisningsordfører, Annie Matthiesen: *”Vi skal passe på. Vi skal have hele mennesker og hvis vi kun har fokus på, at de unge skal være hurtige, så glemmer vi, at der også er andre ting i livet.”* (Steensbeck & Ringberg, 2018).

Vi kan forstå denne udtalelse, som en argumentation for, at Annie Matthiesen forsøger at pointere en problematik ved konkurrencestatens produktivitet og effektivitet. Der lægges, efter vores opfattelse, op til et opgør med konkurrencestaten, hvor Annie Matthiesen peger på, at vi skal have fokus på hele mennesket, som vi kan fortolke, som modsætning til konkurrencestatens menneskesyn, hvor individet betragtes som arbejdskraft. Den afsluttende del af udtalelsen, om andre ting i livet, kan vi fortolke, som værende andre ting i livet end arbejde og for de gymnasie-studerende, uddannelse. Dette hænger i tråd med skabelsen af det, Annie Matthiesen kalder hele mennesker. I forlængelse af denne udtalelse kan vi anvende en udtalelse fra lektor i arbejds- og organisationspsykologi, Einar Baldursson: *”Vi har bygget en verden op, som måler alle unge mennesker op med den samme alen, hvilket gør at mange kompetencer aldrig bliver synlige.”* (Christiansen, 2018).

Einar Baldursson lægger her vægt på, måling og ensretning af de gymnasie-studerende og problematisere udfordringer i dette. Det er ikke det hele menneske, Einar Baldursson argumenterer for, men udtalelsen kan vi forstå i tråd til Annie Matthiesens pointe, i forhold til hurtighed. Begge udtalelser udtrykker en forskelligartet kritik, som kan møntes på vilkår for

konkurrencestatens produktivitet og effektivitet. Det kan være henholdsvis den hurtighed, som præger de gymnasiestuderendes uddannelsesforløb og den ensretning og måling blandt de gymnasiestuderende. I forlængelse af Annie Matthiesens udtalelse om det hele menneske kan vi anvende Noemi Katznelsens udtalelse til Danmarks Radio:

"Barren er simpelthen sat så højt, for i dag kan man gøre en indsats selv på så mange livsarenaer: Du kan gøre mere for din krop, du kan forme dit køn, alt det her giver de unge en verden af muligheder, siger hun." (Christiansen, 2018).

Her forstår vi Noemi Katznelson om, at de krav vi har til blandt andet de gymnasiestuderende, er for høje. Vi forstår dette i tråd med Annie Matthiesens udtalelse, i form af den bekymring begge parter udtrykker, for blandt andet de gymnasiestuderende.

I kontekst til dette, så kan vi anvende tre af de gymnasiestuderendes udsagn, henholdsvis Kamma, Irene og Inez, som fortæller følgende: *"Altså, for at være helt ærlig så har jeg ikke tid til det sociale, sådan set."* (Kamma) (Nielsen & Lagermann, 2017, s. 32).

"Hvis man gerne vil klare sig godt i skolen [...] så har man bare ikke tid til det sociale liv, fordi der er så mange lektier og der er så mange afleveringer især i 2.g." (Irene) (Nielsen & Lagermann, 2017, s. 36).

"Ja altså, jeg er sådan en som planlægger min tid rigtig, rigtig meget: det skal jeg gøre nu, det skal jeg gøre når jeg kommer hjem, så skal jeg gøre det og det og det... struktureret, altså sådan meget struktureret." (Inez) (Nielsen & Lagermann, 2017, s. 37).

Disse tre udsagn kan vi forstå, som et udtryk for de krav og det pres, der kan være krævet, af de gymnasiestuderende i konkurrencestaten. Samtidig fortolker vi ikke udsagnene til at illustrere, at de gymnasiestuderende er bevidste om de krav, der stilles til dem. Det er vores opfattelse, at de tager det manglende sociale liv og behovet for strukturering for givet i, samfundet, hvilket netop kan være det Noemi Katznelson og Annie Matthiesen udtrykker bekymring for. Desuden kan vi også forstå udsagnene, som et tegn på, at konkurrencestaten kan være lykkes med at implementere dens ideologier i samfundet. Omvendt kan statistikkerne og udsagn, som dem vi tidligere har anvendt, i vores afsnit om funktionssystemerne, som et udtryk for, at de gymnasiestuderende ikke trives i gymnasiet, hvilket kan skyldes de krav, der stilles til dem. Dette

er udsagn, som for eksempel Kayas beskrivelse af, hvor vanskeligt hun oplever gymnasiet, hvor hun føler sig utilstrækkelig, i forhold til at præstere.

Vi kan derfor forstå konkurrencestaten, som værende en stat, der kan stille mange og høje krav til individerne i samfundet. Disse krav kan vi desuden forstå, som værende et udtryk for funktionssystemernes dominanskamp, hvor det særligt er det politiske -, økonomiske – og karakterfunktionssystemet, som har sat sin præg i denne statsform. Desuden kan dette præg, muligvis være med til at bringe en forståelse af, hvorfor de gymnasiestuderende kan have en reduceret mental sundhed. Vi er samtidig bevidste om, at konkurrencestaten ikke er noget, der er opstået i nyere tid. Med det mener vi, at konkurrencestaten angiveligt har været konstrueret siden 1990'erne (Illeris, 2014, s. 23). Men det kan også være tilfældet, at den reducerede mentale sundhed er opstået over en tidsperiode, siden konkurrencestaten har vundet indpas. Altså, at konkurrencestatens effekt på de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed først, udtrykker sig i disse år.

Funktionssystemernes strukturelle kobling, i form af dominanskamp, kan være rationalet bag konkurrencestatens indpas i samfundet. Vi vil her understrege, at konkurrencestaten blot er et konkret eksempel på funktionssystemernes dominanskamp. Generelt gør det sig gældende, i alle aspekter af samfundet, at funktionssystemerne vil have en dominanskamp ved hvert fænomen, som er med til at definere fænomenets plads og formål i samfundet. Dette følger af, at funktionssystemerne netop er subsystemer i det sociale system, altså samfundet, hvilket må betyde, at funktionssystemerne er med til at definere samfundet og dette kan ske gennem deres dominanskamps definition af fænomener.

I og med funktionssystemerne består af kommunikation om alt inden for dets grænser, så kan debatter, som dette projekt kan bidrage til, være med til at forme nogle af funktionssystemernes funktioner. Med andre ord, så kan individers debat, om eksempelvis identitet, være med til at forme, hvordan uddannelsesfunktionssystemet kan betragte identitet. Der er dermed heller ikke et endeligt svar på, hvordan identitet præcis kan forstås i uddannelsesfunktionssystemet, da dette altid vil være under forandring og derfor blive konstrueret, korrigeret og defineret. Det kan, i vores forståelse, være denne proces, der kan forklare fænomeners opståen og eventuelle opløsning gennem tiden. Det kan både være fænomener, som konkurrencestaten, men også fænomener i

form af sociale problemer, såsom de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed. Begge tilfælde påkræver på sin vis, en italesættelse, for at kunne forstå fænomenet.

Hvis vi ser på, de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed, så kan vi, som vi har gjort i ovenstående del, forstå fænomenet, som et resultat af funktionssystemernes samfundspåvirkning, gennem konkurrencestaten. Altså, hvor funktionssystemernes dominanskamp har resulteret i en statsændring, i form af konkurrencestaten. Komplexiteten kan videre højnes, hvis vi også forstår de gymnasiestuderende, som et fænomen, der, ligesom konkurrencestaten, kan være skabt af funktionssystemernes dominanskamp. Dette må vi antage er et logisk rationale, da vi har forstået funktionssystemerne, som værende de makrostrukturer, hvor samfundet formes, gennem makrostrukturernes konstruering af fænomener. Dermed må de gymnasiestuderendes mentale sundhed følge forandringsprocesserne, gennem konstruktion, korrektion og definition. Med andre ord, så kan italesættelsen af problematikken via dens aktører medvirke til, at fænomenet i sidste ende defineres og tillægges en bestemt værdi.

For vores målgruppe, kan vi derfor forstå de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed, som en definition, der har til hensigt at beskrive et bestemt fænomen. Hvorvidt dette fænomen anses, som positivt eller negativt blandt samfundets individer, vil altid være diskutabel. Vores præmis har været, at den reducerede mentale sundhed blandt de gymnasiestuderende kan betragtes, som negativt. Det er dog ikke funktionssystemerne, der definerer værdierne: positiv eller negativ. Funktionssystemerne medvirker til konstruktionen af fænomenet uden en decideret værdi, i forhold til individerne i samfundet. De gør det muligt for individer at tale og diskutere fænomener.

Vi har tidligere illustreret, hvordan funktionssystemer og individer kan påvirke hinanden, hvilket særligt må være tilfældet, når vi betragter fænomener. Hermed mener vi, at den proces der finder sted imellem funktionssystemernes funktioner og individers handling, giver mulighed for at fænomener kan konstrueres, korrigeres og i sidste ende defineres på ny.

Vi kan forsøge at konkretisere ovenstående, da det kan fremstå abstrakt og komplekst.

Lad os tage afsæt i to funktionssystemer, karakterfunktions- og uddannelsesfunktionssystemet. Disse funktionssystemer, kan i gymnasiet have indvirkning på de gymnasiestuderendes identitet. Det skyldes, at uddannelsesfunktionssystemet omhandler livsforløb og heri forstår vi også

identitet og identitetsudvikling. Samtidig kan karakterfunktionssystemet være med til, hvordan de gymnasie-studerendes selvopfattelse, kan være præget af de karakterer, de modtager på gymnasiet. Begge funktionssystemer kan derfor opnå enighed om, at en sammenhæng mellem identitet og karakter kan finde sted, til trods for, at funktionssystemerne ikke kan kommunikere sammen. Karakterfunktionssystemet accepterer, at karakterer fungerer, imens uddannelsesfunktionssystemet accepterer, at identitet fungerer.

Vi kan forstå karakterer og identitet, som fænomener, der er konstrueret i samfundet. Indholdet og værdien, kan de to funktionssystemer ikke definere, det må være op til individerne i samfundet. Disse individer må opnå en nogenlunde fælleskonsensus om, hvad disse fænomener er og hvordan de fungerer. Denne proces kan vi betragte, som konstruktionen af et eller flere fænomener. I denne konstruktionsproces bliver karakterer defineret, som en bedømmelse gennem anvendelse af cifre og feedback, hvor identitet kan forstås, som den fortælling et individ skaber om sig selv.

Disse fænomener kan opleve en problematisering, hvor individer, eksempelvis forskere eller politikere, ikke accepterer fænomenernes konstruktion. Denne problematisering kan udmunde sig i en debat, hvor funktionssystemerne fastholder, deres konstruktion, men værdien i fænomenet ændres. Det kan være ved ændringer af karakterskalaen eller en anden definition af identitetsbegrebet. På den måde defineres fænomenerne på ny. Med den nye definition kan funktionssystemerne igen acceptere deres nye definition, men den nye definition kan påvirke funktionssystemernes enighed om sammenhænge imellem fænomenerne, altså sammenhænge imellem eksempelvis identitet og karakterer.

Hvis uddannelses- og karakterfunktionssystemet ikke når til enighed, kan det resultere i, at et af funktionssystemerne vil søge en dominans i forhold til at definere de sammenhænge, der kan være imellem identitet og karakterer. Altså, hvilket fænomen fremstår, som det dominerende fænomen i betragtningen af fænomenernes sammenhænge. Denne sammenhæng kan desuden betragtes, som værende sit eget fænomen. Tilsvarende måden, funktionssystemerne kan betragte konkurrencestaten, som en sammenslutning af en uanede mængde af forskellige fænomener for eksempel: løn, målinger af produktivitet og effektivitet, arbejdsidentitet og liberalismen, som politisk ideologi. Hvert enkelte af disse fænomener, må vi antage, har været igennem en

konstruktion-korrektion-definition-proces, som har udmundet sig i en bestemt forståelse og tillagt en bestemt værdi blandt samfundets individer. Denne forståelse og værdi må desuden antages at være kontekstafhængig.

Vi kan samtidig betragte konkurrencestaten, som et selvstændigt fænomen, der har været igennem den samme proces, som de enkelte fænomener. Hvis vi derfor betragter de gymnasiestuderendes mentale sundhed, som sammenligneligt til, den type fænomen, som konkurrencestaten kan forstås som, så kan en forståelse af de gymnasiestuderendes mentale sundhed, muligvis opnås gennem de forudgående fænomener, som samlet udgør de gymnasiestuderendes mentale sundhed.

Konkurrencestaten og de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed, kan vi forstå, som fænomener, der består af andre forudgående fænomener. Dog kan vi betragte konkurrencestaten, som værende et fænomen, der er isoleret til det sociale system, hvorimod de gymnasiestuderendes mentale sundhed, drejer sig om individer. I og med individerne indgår i fænomenet, så kan de gymnasiestuderendes mentale sundhed også betragtes, som et fænomen, hvor det psykiske system (Luhmann, 2006, s. 13) kan have en rolle. Det skyldes, at vi må antage, at en del af de gymnasiestuderendes mentale sundhed foregår i det indre, altså i deres bevidsthed, altså deres følelser og tanker (Luhmann, 2006, s. 13).

Det vil dog ikke være muligt for os at undersøge, da vi ikke har adgang til andre individers bevidsthed, herunder deres tanker og følelser. Det vi kan have adgang til, er dét de gymnasiestuderende kommunikerer, om deres mentale sundhed

Det er derfor den forståelse, vi har af de gymnasiestuderendes mentale sundhed, som værende reduceret, vi har anvendt i relation til funktionssystemernes funktion, som de makrostrukturer, der kan påvirke de gymnasiestuderendes mentale sundhed. Dette kan være i form af skabelsen af fænomener, der direkte eller indirekte påvirker de gymnasiestuderende, samt sammenhængende fænomener, som udgør et nyt fænomen, såsom konkurrencestaten. Med andre ord, så kan vi betragte fænomener, som: arbejde, løn, afleveringer, karakterer og socialt netværk, som fænomener, der direkte kan påvirke, hvorfor nogle gymnasiestuderendes mentale sundhed kan være reduceret, eksempelvis i form af mistrivsel eller stress.

Med det mener vi, at løn, afleveringer og karakterer kan være fænomener, som påvirker de gymnasiestuderende i udviklingen af deres reducerede mentale sundhed. Det kan være i form af, at, eksempelvis løn, kan forstås, som havende indflydelse på, at de gymnasiestuderende har valgt gymnasiet, som uddannelse, for at have muligheden for at opnå en karriere, der kan give en højere løn. De karrieremuligheder kan desuden afhænge af de gymnasiestuderendes karakterer, som kan afhænge af deres fremmøde på gymnasiet og de karakterer, de kan modtage for deres afleveringer. Sammenhængen mellem ovenstående fænomeners indvirkning, kan vi forstå ud fra følgende udsagn fra Ida:

"Man havde ligesom en ide om hvilken fremtid, man skulle have, og der skulle man jo ligesom have gymnasiet med. Så hvis man ligesom ikke gør det godt nok på gymnasiet og alligevel ikke får den fremtid, så bliver det sådan lidt spildt." (Ida) (Nielsen & Lagermann, 2017, s. 27).

Her fremgår det, at gymnasiet kan være med til at påvirke, hvilken fremtid, de gymnasiestuderende kan have. Vi forstår denne fremtid, som valg af videregående uddannelse og derefter jobmuligheder, altså de karrierer, de gymnasiestuderende kan stræbe efter. Desuden fremgår det også, at dette kan være påvirket af, at de skal gøre det "godt nok", hvilket vi forstår, som at opnå topkarakterer, da dette kan åbne op for flere muligheder, i forhold til optagelsesmulighederne på de videregående uddannelser, såsom universitetsuddannelserne. Der kan derfor ses sammenhænge imellem de fænomener, som funktionssystemerne kan være med til at konstruere i forhold til, hvordan det kan påvirke de gymnasiestuderendes mentale sundhed. Omvendt kan vi også forstå de gymnasiestuderende, som værende aktører, der kan være med til at definere den værdi, de enkelte fænomener kan tillægges.

Konklusion

Vi vil i vores konklusion besvare vores problemformulering:

”Hvordan kan vi forstå de gymnasiestuderendes mentale sundhed, som udledt af fænomener i samfundet? Og hvilken påvirkning kan funktionssystemerne have på de gymnasiestuderendes mentale sundhed?”

Dette vil vi gøre med afsæt i vores analyses afsnit, hvor vi i denne konklusion, vil anvende den forståelse, vi har opnået, gennem vores analyse.

Vi har i dette projekt, anvendt en socialkonstruktivistisk position i måden, hvorpå vi kan forstå de gymnasiestuderendes mentale sundhed, som et udtryk for de fænomener, der kan være konstrueret i samfundet. Til at forstå disse fænomener og konstruktioner, har vi anvendt vores forståelse af Niklas Luhmanns begreb funktionssystem. Vi har i analysen nået frem til, at funktionssystemer kan være medvirkende til skabelsen af de fænomener, vi ser konstrueret i samfundet.

Eksempelvis kan det politiske funktionssystem forstås, som den kommunikation, der drejer sig om magt/ikke-magt i kontekst til staten. Vi forstår derfor, det politiske funktionssystem, som funktionssystemet, hvori vi kan opnå en forståelse af, hvordan politiske holdninger kan blive konstrueret i samfundet. Disse holdninger kan vi forstå, som fænomener, der kan være med til at præge samfundet i en bestemt politisk retning. Dette præg, kan dog kun etableres, i samfundet, hvis der er konsensus blandt individerne i samfundet. Med andre ord, så er det individerne, i samfundet, der i sidste ende definere de politiske holdninger.

Den samme proces kan gøre sig gældende i hvert funktionssystem. Vi har, i analysen, kaldt denne proces, for konstruktion-korrektion-definitionproces. Det er i denne proces, vi har nået frem til, hvordan vi kan forstå funktionssystemernes konstruktion af fænomener. Denne konstruktion af fænomener sker, gennem kommunikation, i det enkelte funktionssystem. Samtidig kan individerne, i samfundet, være med til at korrigere, hvordan fænomenet forstås i samfundet, hvor funktionssystemet kan korrigere fænomenets forståelse, hvilket kan lede til, at individerne tillægger fænomenets dets værdi.

Med værdi, mener vi, om, hvordan fænomenet betragtes, blandt individerne i samfundet, som værende, enten positiv eller negativ. For de gymnasiestuderende må det derfor gælde, at de fænomener, der er omkring dem, hvad enten om det er karakterer, karriere, identitet eller andre fænomener, så kan disse fænomener have en tillagt værdi, som positiv eller negativ. Denne værdi kan opfattes forskelligt, afhængigt af konteksten. Værdien kan derfor være med til at præge den definition vi kan have af, for eksempel karakterer, men over tid kan denne værdi ændres og igennem, førnævnte proces, blive rekonstrueret, korrigeret og omdefinert.

For de gymnasiestuderendes mentale sundhed kan vi, som nævnt, betragte funktionssystemernes konstruktioner, i denne proces, opnå en forståelse af de fænomener, der befinder sig omkring de gymnasiestuderende. På den måde kan vi opnå en forståelse af, hvordan disse fænomener kan påvirke, de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed. Det skyldes, at disse fænomeners definition, kan være medvirkende til, hvordan samfundet opfatter fænomenerne.

Konkret kan det betyde, at, hvis vi betragter gymnasiet, som lokation, så kan den værdi samfundets individer, har tillagt gymnasiet, være med til at påvirke de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed. Det kan det i form af, hvis gymnasiet betragtes, som noget positivt, altså en uddannelse, alle i samfundet burde stræbe efter, så kan det have negative konsekvenser, for de gymnasiestuderende, der kan have det vanskeligt med at begå sig i gymnasiet. Det samme kan gøre sig gældende for, eksempelvis, karakterer.

Opfattelsen af én karakter, som en måde at bedømme de gymnasiestuderende, kan være med til at påvirke, hvordan den enkelte gymnasiestuderende, oplever sine karakterer i gymnasiet. Hvis den forståelse, den enkelte gymnasiestuderende har, tager afsæt i en karakteropfattelse, eller karakterværdi, hvor karakteren 10 og 12 opfattes, som de eneste karakterer, der er noget værd, så kan der opstå for mange og muligvis for høje krav til den enkelte gymnasiestuderende.

Disse fænomeners værdi kan vi forstå, som værdier, der præger de gymnasiestuderendes forhold til, både sig selv, gymnasiet og deres medstuderende, som kan påvirke den enkelte gymnasiestuderende negativt, såfremt kravene til præstation bliver dominerende i de gymnasiestuderendes hverdag. Vi kan desuden betragte disse fænomener, som værende fænomener, hvis eksistens, der tages for givet.

I gennem analysens anvendelse af udsagn fra de gymnasiestuderende, så bliver fænomenerne, generelt, betragtet, som selvfølgeligheder, der ikke kan ændres og eventuelt opfattes, som en del af at være gymnasiestuderende. Disse selvfølgeligheder, i form af de fænomener, vi har anvendt i analysen, kan vores forståelse, fremstå, som statiske for de gymnasiestuderende. Altså, som noget der ikke kan ændres, hvorfor det er op til de gymnasiestuderende at indordne sig efter dem. Dette kan være til trods for, at de gymnasiestuderende kan risikere at få deres mentale sundhed reduceret, hvis de forsøger at opfylde alle fænomenernes værdier og deraf også opfylde fænomenernes forventninger.

Vi kan derfor forstå en sammenhæng mellem summen af fænomenerne, omkring gymnasiet og de gymnasiestuderende, som havende en indflydelse på de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed. Det er vores opfattelse, at det kan være vanskeligt for majoriteten af de gymnasiestuderende at leve op til de krav og forventninger, der stilles af samfundet, gennem funktionssystemernes konstruktion af disse fænomener, samt den værdi fænomenerne kan tillægges af individerne i samfundet.

En anden forståelse vi har opnået igennem vores analyse, er en betragtning af de gymnasiestuderendes mentale sundhed, som værende et fænomen i sig selv. Denne betragtning er baseret på, at de gymnasiestuderendes mentale sundhed kan opfattes, som en konstruktion der er skabt af funktionssystemerne og værdi sat i samfundet. Altså, at de tilstande, der kan være forbundet med reduceret mental sundhed, kan forstås, som tilstande, der kun eksistere, fordi samfundet har valgt at definere dem.

De gymnasiestuderendes mentale sundhed kan derfor være formet af at være et fænomen, funktionssystemerne kan have konstrueret, hvor individerne har tillagt de gymnasiestuderendes mentale sundhed, en bestemt værdi. Vi kan derfor forstå en kompleks sammenhæng, hvor vi kan forstå de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed ud fra en proces, der involvere funktionssystemernes konstruktioner af fænomener, samt individernes tillagte værdi, til disse fænomener.

Vi kan derfor forstå de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed, som værende et fænomen, der kan udledes gennem andre fænomeners konstruktion og definition. Altså, at de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed, kan være et resultat af de konstruerede

fænomener, der kan danne rammerne om de gymnasiestuderende og gymnasiet, herunder de gymnasiestuderendes mentale sundhed.

Som vi desuden kan se af ovenstående, så kan vi blandt andet forstå funktionssystemernes påvirkning af de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed, som værende gennem konstruktioner af fænomener. Vi har, i analysen, endvidere forstået funktionssystemerne individuelt. Dette er gennem de enkelte afsnit, om hvert af de fem funktionssystemer vi anvender. Disse funktionssystemer er det politiske -, det økonomiske - og det socialfaglige funktionssystem, samt uddannelses- og karakterfunktionssystemet.

Hvert af de fem funktionssystemer, kan påvirke de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed igennem det medie og kode, hvert funktionssystem anvender. Det er derfor kommunikation i kontekst til de gymnasiestuderende. Altså, kommunikation om de gymnasiestuderende ud fra det enkelte funktionssystems funktion. For det økonomiske funktionssystem, handler dets funktion og medie, om penge, hvorfor al kommunikation, også i kontekst til de gymnasiestuderende, omhandler penge. Med andre ord, så kan alt der drejer sig om penge i gymnasiet, forstås ved anvendelse af det økonomiske funktionssystem.

Ovenstående gør sig gældende for hver af de fem funktionssystemer:

- Det politiske funktionssystems påvirkning af de gymnasiestuderendes mentale sundhed, kan vi forstå, som måden, hvorpå de gymnasiestuderende kan påvirkes af den politiske debat, der kan ske mellem forskellige aktører. Det er den kommunikation via mediet, magt/ikke-magt, der kan definere, det politiske funktionssystem anvendelse, med henblik på at opnå en forståelse af. Det er derfor igennem kommunikation om magt/ikke-magt, i forhold til staten, der kan gøre det muligt for os at forstå det politiske funktionssystems påvirkning af de gymnasiestuderendes mentale sundhed.
- Det økonomiske funktionssystems påvirkning af de gymnasiestuderendes mentale sundhed, kan vi forstå igennem dets medie, penge. Påvirkningen af de gymnasiestuderendes mentale sundhed, kan vi, ved anvendelse af det økonomiske funktionssystem, forstå i kommunikationen, der drejer sig om penge.
- Det socialfaglige funktionssystems påvirkning af de gymnasiestuderendes mentale sundhed, kan vi forstå ud fra den kommunikation, der kan være via mediet, sociale

problemer. Altså, i kommunikationen om sociale problemer, hvori et fænomen, som reduceret mental sundhed blandt gymnasiestuderende, kan defineres. Og dermed også påvirke, hvordan problematikkerne hos de gymnasiestuderende kan løses.

- Uddannelsesfunktionssystemets påvirkning af de gymnasiestuderendes mentale sundhed, kan vi forstå gennem dets medie, livsforløb. Det er heri, hvor vi forstår identitetsskabelse blandt de gymnasiestuderende. Det er derfor al kommunikation, der drejer sig om den enkelte gymnasiestuderendes livsforløb. Påvirkningen kan vi forstå, som måden, hvorpå den enkelte gymnasiestuderende, kan forstå sig selv, gennem sit livsforløb.
- Karakterfunktionssystemets påvirkning af de gymnasiestuderendes mentale sundhed, kan vi forstå på den måde, de gymnasiestuderende bedømmes på, samt hvordan de opfatter bedømmelserne. Påvirkningen af de gymnasiestuderendes mentale sundhed kan, gennem kommunikation, om bedømmelser, forstås, som den måde, hvorpå samfundet og de gymnasiestuderende opfatter eksempelvis karakterer, som en bedømmelsesform, anvendt i gymnasiet.

Den måde, hvorpå funktionssystemerne kan påvirke de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed, kan vi forstå ud fra, både det enkelte funktionssystem, men også den strukturelle kobling, der kan være imellem funktionssystemerne. Det enkelte funktionssystem har sin egen funktion i samfundet, hvorfor de processer, der foregår i det enkelte funktionssystems selvpåretholdelse, kan forme, hvordan vi kan forstå en problematik, som de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed. Det kan være i form af det socialfaglige funktionssystems kode, om socialt arbejde er påkrævet eller ej, så kan denne kode, korrigeres i det socialfaglige funktionssystem, hvilket kan ændre individets opfattelse af eksempelvis reduceret mental sundhed blandt gymnasiestuderende.

Med hensyn til den strukturelle kobling, så kan hvert funktionssystem samarbejde om konstruktionen af et fænomen, til trods for funktionssystemerne er blinde for deres omverden og derfor ikke kan kommunikere med hinanden. Denne strukturelle kobling kan vi derfor forstå, som den bagvedliggende faktor i funktionssystemernes strukturering, der muliggøre konstruktionen af fænomener, på tværs af flere funktionssystemer. Vi kan derfor forstå funktionssystemernes påvirkning af de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed, ud fra hvert funktionssystem, samt den strukturelle kobling imellem disse.

Vi har i vores projekt anvendt fem funktionssystemer; det politiske -, det økonomiske – og det socialfaglige funktionssystem, samt uddannelses- og karakterfunktionssystemet, til at opnå en forståelse af de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed. Dette er i form af hvordan det enkelte funktionssystem kan påvirke de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed, samt hvordan funktionssystemernes strukturelle kobling kan medvirke til konstruktionen af fænomener i samfundet. Konstruktionen og definitionen af disse fænomener kan desuden være med til at bidrage til vores forståelse af de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed. Det er vores opfattelse, at de gymnasiestuderendes reducerede mentale sundhed, kan forstås, som et konstrueret fænomen, hvori vi kan forstå de tilstande, de gymnasiestuderende kan befinde sig i, som negative for den enkelte gymnasiestuderende og samfundet. Den negative opfattelse af problematikken, kan dog ikke udledes af funktionssystemernes konstruktion, men ud fra den måde, hvorpå individerne, i samfundet, opnår konsensus om dette, gennem måden hvorpå disse individer kan definere fænomenet.

Referencer

- Bendtsen, P., Mikkelsen, S. S., & Tolstrup, J. S. (2015). *Ungdomsprofilen 2014 - Sundhedsadfærd, heldbred og trivsel blandt elever på ungdomsuddannelser*. København K: Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet.
- Bjerg, O. (2000). Hvordan er systemteorien muligt? *Dansk Sociologi*, s. 65-80. Hentet 22. Maj 2019
- Brinkmann, S. (2019). Brinkmanns briks [Registreret af Danmarks Radio]. På *Brinkmanns briks: Generation perfekt præstation* [Radioprogram]. D. Radio. Hentet 20. 05 2019 fra <https://www.dr.dk/radio/p1/brinkmanns-briks/brinkmanns-briks-11>
- Christiansen, R. (7. Februar 2018). De unge er da ikke mere stressede end de plejer - er de? DR: *Indland*. Hentet 10. Maj 2019 fra DR: <https://www.dr.dk/nyheder/indland/de-unge-er-da-ikke-mere-stressede-end-de-plejer-er-de>
- Dansk Psykolog Forening. (2013). *Det kommunale børne- og ungeområde*. Dansk Psykolog Forening. Hentet 17. April 2019
- Dansk Psykolog Forening. (2013). *dp: fag-politik: psykologkampagnen:ppr*. Hentet 22. Maj 2019 fra Dansk Psykolog Forening: <https://www.dp.dk/fag-politik/psykologkampagnen/ppr/>
- Hagelskjær, R., & Aaberg, M. (7. November 2018). Gymnasium råber vagt i gevær: Skal fyre mere end hver femte lærer. DR: *nyheder: regionale: midtvest*. Hentet 10. Maj 2019 fra Dr.dk: <https://www.dr.dk/nyheder/regionale/midtvest/gymnasium-raaber-vagt-i-gevaer-skal-fyre-mere-end-hver-femte-laerer>
- Holm, A. B. (2018). *Videnskab i virkeligheden - En grundbog i videnskabsteori*. Frederiksberg C: Samfundslitteratur.
- Illeris, K. (2014). *Læring i Konkurrencestaten - Kapløb eller bæredygtighed*. Frederiksberg C: Samfundslitteratur.
- Jacobsen, M. H., & Pringle, K. (2008). *At forstå det sociale*. København: Akademisk Forlag.
- Jacobsen, M. H., Lippert-Rasmussen, K., & Nedergaard, P. (2015). *Videnskabsteori - I statskundskab, sociologi og forvaltning*. København K: Hans Reitzels Forlag.
- Juul, S., & Pedersen, K. B. (2012). *Samfundsvidenskabernes videnskabsteori - En indføring*. København K: Hans Reitzels Forlag.
- Jørgensen, M. M. (10. April 2018). Studerendes stressniveau er steget markant de seneste år. *Djøfbladet*. Hentet 5. Maj 2019 fra Djøfbladet: https://www.djoefbladet.dk/artikler/2018/4/studerendes-stressniveau-er-steget-markant.aspx/?fbclid=IwAR1LwlyR2ESEuuhGUzOcZv3GMEYAKEUztN5HSy4jgHH1J_gg-G0mN73wSP4
- Katznelson, N., Jørgensen, H. E., & Sørensen, N. U. (2015). *Hvem er de unge på kanten af det danske samfund?- Om hverdagsliv, ungdomskultur og indsatser der gør en positiv forskel*. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag. Hentet 20. Maj 2019

- Kristensen, C. J., & Hussain, M. A. (2019). *Metoder i samfundsvidenskaberne*. Frederiksberg C: Samfundslitteratur.
- Luhmann, N. (2000). *Sociale Systemer - Grundrids til en almen teori*. København K: Hans Reitzels Forlag.
- Luhmann, N. (2006). *Samfundets uddannelsesystem*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Mentalsundhed.net. (4. April 2019). *Om: Mental Sundhed*. Hentet fra Mental Sundhed: <http://mentalsundhed.net/mentalsundhed/>
- Nielsen, A. M., & Lagermann, L. C. (2017). *Stress i gymnasiet - Hvad der stresser gymnasielever og hvordan forebyggelse og behandling virker med 'Åben og Rolig for Unge'*. København: DPU, Aarhus Universitet. Hentet 11. Januar 2019
- Nielsen, K. A. (06. Oktober 2017). Når det hele koger over: Hver fjerde unge føler sig stresset. *DR: Tværs*. Hentet 5. Maj 2019 fra Dr.dk: <https://www.dr.dk/levnu/tvaers/naar-det-hele-koger-over-hver-fjerde-unge-foeler-sig-stresset>
- Petersen, A. (2016). *Præstationssamfundet*. København: Hans Reitzel Forlag.
- Rasmussen, T. (17. Oktober 2016). *Forsiden: Undervisning: Uddannelsespolitik*. Hentet 17. Maj 2019 fra Gymnasieskolen: <https://gymnasieskolen.dk/laering-kraever-personligt-engagement?fbclid=IwAR0Y5KXaJcxHmHRLUqYbANEmxYSyuGiQKQBisoWJM-jgZXNyz4Nq7YBwscE>
- Ritzau. (7. Maj 2018). Kontrol og SU-trussel skal stoppe pjæk i gymnasier. *Tv2 : Samfund*. Hentet 10. Maj 2019 fra Tv2:: <http://nyheder.tv2.dk/samfund/2018-05-07-kontrol-og-su-trussel-skal-stoppe-pjaek-i-gymnasier>
- Socialdemokratiet: politik: gymnasium*. (14. Marts 2019). Hentet 10. Maj 2019 fra Socialdemokratiet: <https://www.socialdemokratiet.dk/da/politik/gymnasium/>
- Sparre, S. (5. August 2018). - Jeg vil gerne lette presset på de studerende, siger minister om stress-tal. *Tv2: samfund*. Hentet 05. Maj 2019 fra Tv2: <http://nyheder.tv2.dk/samfund/2018-08-05-jeg-vil-gerne-lette-presset-paa-de-studerende-siger-minister-om-stress-tal>
- Steensbeck, B., & Ringberg, J. (18. April 2018). *DR: Politik*. Hentet 22. Maj 2019 fra DR: https://www.dr.dk/nyheder/politik/selvransagelse-i-venstre-vi-har-et-medansvar-de-unge-er-ulykkelige?fbclid=IwAR2_R0flsw58kBtk9QCgwL-65xLnvNGN-LdIYivXoXwPP6hf0XKAG8w2ewk
- Stokkebæk, A. (2012). *Psykologi 1- Udviklingspsykologi*. København K: Nyt Nordisk Forlag.
- Sundhedsstyrelsen. (13. april 2018). *Forebyggelsespakke – Mental sundhed*. København S: Sundhedsstyrelsen, 2018.
- Thagaard, T. (2004). *Systematik og indlevelse - En indføring i kvalitativ metode*. København K: Akademisk Forlag.
- Thisted, J. (2011). *Forskningsmetode i praksis - projektorienteret videnskabsteori og forskningsmetodik*. København: Munksgaard Danmark.
- Uddannelses-og Forskningsministeriet, Styrelsen for Institutioner og Uddannelsesstøtte. (u.d.). *Forside: SU: SU-betingelser: Studieaktivitet: Studieaktivitet på ungdomsuddannelser*. Hentet 16. Maj 2019 fra

SU.dk: <http://www.su.dk/su/su-betingelser/studieaktivitet/studieaktivitet-paa-ungdomsuddannelser/>

Undervisningsministeriet. (30. August 2018). *Forside: Institutioner og drift: Økonomi og drift: Regulerede institutioner: Takstkatalog og finanslov*. Hentet 22. Maj 2019 fra Undervisningsministeriet: <https://uvm.dk/institutioner-og-drift/oekonomi-og-drift/regulerede-institutioner/takstkatalog-og-finanslov/takstkatalog>